

Udskriftsdato: 14. december 2025

2007/2 LSF 56 (Gældende)

Forslag til Lov om almen voksenuddannelse og om anerkendelse af realkompetence i forhold til fag i almen voksenuddannelse og i hf-uddannelsen og uddannelsen til studentereksamen (avu-loven)

Ministerium: Undervisningsministeriet

Journalnummer: Undervisningsmin.,
Afdelingen for gymnasiale uddannelser, j.nr. 044.142.021

Forslag

til

Lov om almen voksenuddannelse og om anerkendelse af realkompetence i forhold til fag i almen voksenuddannelse og i hf-uddannelsen og uddannelsen til studentereksamen (avu-loven)

Kapitel 1

Uddannelsens formål

§ 1. Almen voksenuddannelse har til formål at styrke voksnes muligheder for videre uddannelse og at fremme deres interesse for at uddanne sig. Uddannelsen udbydes som undervisning i enkeltfag, der afsluttes med prøver og eksamen efter national standard.

Stk. 2. Almen voksenuddannelse skal styrke kursisternes faglige indsigt, viden og kompetencer samt deres kritiske sans. Gennem uddannelsen skal kursisterne tilegne sig mundtlige og skriftlige udtryksmåder, der sætter dem i stand til at kommunikere nuanceret og målrettet. Kursisterne skal tillige lære at anvende forskellige arbejdsformer, og deres kreative og innovative evner skal udvikles.

Stk. 3. Undervisningen bygger på åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Undervisningen tilrettelægges, så kursisterne styrker deres forudsætninger for aktiv medvirken i et demokratisk samfund. Uddannelsen skal bidrage til, at kursisterne med viden og holdninger kan handle i en lokal og global sammenhæng.

Kapitel 2

Optagelse

§ 2. Undervisningsministeren skal sikre, at alle, der er fyldt 18 år, inden for en rimelig geografisk afstand fra deres bopæl kan modtage undervisning i henhold til denne lov.

Stk. 2. Unge under 18 år, der har opfyldt undervisningspligten, kan modtage undervisning i henhold til denne lov, hvis uddannelsesforløbet er et led i en uddannelsesplan, der er udarbejdet i samarbejde mellem den unge, forældremyndighedens indehaver og Ungdommens Uddannelsesvejledning. Undervisningsministeren fastsætter regler herom.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen afgør ud fra en vurdering af ansøgerens forudsætninger, om vedkommende kan optages på fag inden for almen voksenuddannelse og på hvilket niveau. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom.

Kapitel 3

Uddannelsens indhold mv.

§ 3. Almen voksenuddannelse udbydes af voksenuddannelsescentre og andre uddannelsesinstitutioner, der i henhold til lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. er godkendt hertil.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan godkende, at uddannelsesinstitutioner under Kriminalforsorgen og andre uddannelsesinstitutioner end nævnt i stk. 1 udbyder almen voksenuddannelse.

§ 4. Almen voksenuddannelse er tilrettelagt som enkeltfagsundervisning afsluttende henholdsvis på basisniveau og på niveauerne G, F, E og D, hvor D er det højeste niveau.

§ 5. Som kernefag udbydes:

1) Dansk på basisniveau og på niveauerne G til D.

- 2) Dansk som andetsprog på basisniveau og på niveauerne G til D.
- 3) Engelsk på basisniveau og på niveauerne G til D.
- 4) Matematik på basisniveau og på niveauerne G til D.
- 5) Naturvidenskab på niveauerne G til D.
- 6) Historie på niveau D eller samfundsfag på niveauerne G og D.
- 7) Tysk på basisniveau og på niveauerne G til D eller fransk på basisniveau og på niveauerne G til D.

Stk. 2. Institutionen udbyder mindst én gang årligt de fag, der er nævnt i stk. 1.

§ 6. Som tilbuds-fag kan udbydes:

- 1) Billedkunst på niveau D.
- 2) Formidling på niveau D.
- 3) Grundlæggende it på basisniveau og på niveau G.
- 4) Idræt på niveau D.
- 5) Latin på niveauerne E og D.
- 6) Livsanskuelse på niveau D.
- 7) Psykologi på niveau D.
- 8) Samarbejde og kommunikation på niveau G.

Stk. 2. Institutionen skal medvirke til at sikre et alsidigt udbud af fag efter stk. 1.

§ 7. Undervisningsministeren kan tilføje nye niveauer samt tilføje nye fag til den fagrække, der er nævnt i §§ 5 og 6.

§ 8. Fagudbuddet i henhold til §§ 5 og 6 kan omfatte elementer af fag.

§ 9. Uddannelsesinstitutionen skal tilbyde supplerende, differentieret undervisning som supplement til undervisningen i de enkelte fag.

§ 10. Uddannelsesinstitutionen kan tilbyde særligt tilrettelagt introducerende undervisning til de enkelte fag.

§ 11. Undervisningsministeren fastsætter regler om uddannelsens indhold, organisering og tilrettelæggelse, herunder regler om fagenes mål, indhold og uddannelsestid på forskellige niveauer samt om, på hvilket niveau et fag afsluttes med prøve.

Kapitel 4

Rådgivning og vejledning

§ 12. Institutionen tilbyder kursisterne uddannelses- og erhvervsvejledning.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler herom.

Kapitel 5

Intern evaluering

§ 13. Institutionen skal foretage en løbende evaluering af den enkelte kursist.

Stk. 2. Undervisningen skal løbende evalueres for at sikre, at planlægningen og gennemførelsen af undervisningen lever op til de mål, der er for uddannelsen og for de enkelte fag.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om intern evaluering.

Kapitel 6

Aktiv deltagelse og orden

§ 14. Kursisterne har pligt til at deltage aktivt i undervisningen. Institutionen fastsætter regler om aktiv deltagelse og orden. Institutionen kan herunder fastsætte regler om kursisternes mødepligt til undervisningen.

Stk. 2. Institutionen gør kursisterne bekendt med institutionens regler om aktiv deltagelse og orden samt om de konsekvenser, det vil få, hvis kursisten ikke overholder reglerne.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om de forhold, der er nævnt i stk. 1 og stk. 2.

Kapitel 7

Prøver og eksamen

§ 15. Undervisningsministeren fastsætter regler om prøver og eksamen og om selvstuderendes adgang til at aflægge prøve.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om deltagerbevis for undervisning på niveauer, der ikke afsluttes med prøve.

§ 16. En kursist kan erhverve en almen forberedelseseksamen, når kursisten har bestået prøverne i følgende fag:

- 1) Dansk på niveau D eller dansk som andetsprog på niveau D.
- 2) Engelsk på niveau D.
- 3) Matematik på niveau D.
- 4) To af de fag, der er nævnt i § 5, stk. 1, nr. 5-7, og i § 6, stk. 1.

Kapitel 8

Merit

§ 17. Institutionen kan efter ansøgning ved undervisningens start give en kursist merit for dele af undervisningen i et fag, når der foreligger et grundlag, der efter institutionens vurdering kan erstatte dele af undervisningen i det pågældende fag.

Stk. 2. For kursister, der har fået merit for undervisning efter stk. 1, kan institutionen tilrettelægge særlige forløb med kortere uddannelsestid.

§ 18. Institutionen giver efter ansøgning en kursist merit for fag, der kan indgå i en almen forberedelseseksamen. Det er en forudsætning, at der er sket en vurdering af det meritgivende grundlag.

§ 19. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om merit, herunder om i hvilket omfang meriterede fag kan indgå i en almen forberedelseseksamen.

Kapitel 9

Tilsyn og kvalitetssystem

§ 20. Undervisningsministeren fører tilsyn med undervisning, prøver og eksamen i henhold til denne lov.

§ 21. Institutionen fastlægger et system til kvalitetsudvikling og resultatvurdering i forbindelse med uddannelsen og undervisningen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler herom.

§ 22. Undervisningsministeren kan hos udbyderne af undervisning efter denne lov kræve alle nødvendige oplysninger til brug for tilsyn og udarbejdelse af statistik, herunder i forbindelse med individuel kompetencevurdering i henhold til lovens kapitel 13.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem institutionen og Undervisningsministeriet, herunder om form og format og om anvendelse af digital signatur i forbindelse med aflevering af oplysninger. Ministeren kan endvidere fastsætte krav til kontrol- og sikkerhedsforanstaltninger.

Kapitel 10

Forsøgs- og udviklingsvirksomhed

§ 23. Undervisningsministeren kan som en midlertidig ordning fravige lovens bestemmelser i det omfang, det anses for påkrævet for at fremme forsøgs- og udviklingsvirksomhed.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan yde tilskud til forsøgs- og udviklingsvirksomhed og andre formål på institutioner, der er godkendt i henhold til § 3, stk. 2.

Kapitel 11

Klageadgang

§ 24. Undervisningsministeren fastsætter regler om klage over institutionens afgørelser i henhold til denne lov, jf. dog stk. 2 og § 31, samt regler udstedt i medfør heraf, herunder om klagefrist.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 31 gælder tilsvarende for institutionens afgørelse om merit efter §§ 17 og 18.

§ 25. Undervisningsministeren fastsætter regler om klage over forhold i forbindelse med prøver og eksamen, herunder om klage over bedømmelsen og om klagefrist.

Kapitel 12

Kvalifikationskrav til lærerne

§ 26. For at kunne varetage undervisning i henhold til denne lov skal den pågældende have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen med det pågældende fag som linjefag eller have tilsvarende kvalifikationer.

Stk. 2. For at varetage undervisning i dansk som andetsprog skal den pågældende have gennemført uddannelsen til underviser i dansk som andetsprog for unge og voksne eller have tilsvarende kvalifikationer.

Kapitel 13

Individuel kompetencevurdering

§ 27. Et voksenuddannelsescenter og anden uddannelsesinstitution, der udbyder almen voksenuddannelse, jf. lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., har pligt til at tilbyde alle, der har adgang til uddannelse efter denne lov, efter hf-loven, stx-loven og lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx), en individuel kompetencevurdering i forhold til målene for et eller flere af de fag, der indgår i de nævnte uddannelser, og som udbydes af den pågældende institution som led i en almengymnasial uddannelse. Uddannelsesinstitutionen træffer afgørelse om individuel kompetencevurdering.

Stk. 2. Den individuelle kompetencevurdering efter stk. 1 finder sted uden samtidig ansøgning om optagelse på almen voksenuddannelse eller en gymnasial uddannelse, henholdsvis ansøgning om som selvstuderende at aflægge prøve i enkeltfag, der udbydes af en uddannelsesinstitution, der er omfattet af stk. 1.

§ 28. Individuel kompetencevurdering har til formål at vurdere ansøgerens samlede viden, færdigheder og kompetencer i forhold til målene for et eller flere fag i almen voksenuddannelse eller i de gymnasiale uddannelser.

Stk. 2. Ansøgeren skal fremlægge fornøden dokumentation for de kompetencer, der ønskes vurderet.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan afslå at iværksætte en individuel kompetencevurdering, hvis den skønner, at ansøgerens dokumenterede kompetencer ikke eller kun i meget begrænset omfang indgår i målene for det eller de fag, som kompetencerne ønskes vurderet i forhold til.

§ 29. Institutionen udsteder et kompetencebevis, hvis den pågældende ansøger har dokumenteret, og institutionen har vurderet, at ansøgerens kompetencer giver grundlag herfor.

Stk. 2. Kompetencebeviset kan omfatte afgrænsede dele af et fag eller et helt fag på niveauerne G til A.

§ 30. Undervisningsministeren fastsætter regler om individuel kompetencevurdering, herunder om tilrettelæggelse, varighed og gennemførelse samt om kompetencebeviset og de rettigheder, kompetencebeviset giver.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om krav til kvalifikationer for personer, der foretager individuel kompetencevurdering.

§ 31. Klage over afgørelser om anerkendelse af kompetence i forbindelse med individuel kompetencevurdering, jf. § 27, stk. 1, kan, for så vidt angår den faglige vurdering, indbringes for Kvalifikationsnævnet, der er nedsat i henhold til lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. Klagen kan indbringes af den, afgørelsen vedrører, inden 4 uger efter, at klager har fået meddelelse om afgørelsen. Klagen skal være skriftlig og begrundet.

Stk. 2. Klagen stiles til Kvalifikationsnævnet og sendes til den uddannelsesinstitution, der har truffet afgørelsen. Hvis institutionen fastholder afgørelsen, sender institutionen klagen til Kvalifikationsnævnet med en udtalelse.

Stk. 3. Kvalifikationsnævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Kvalifikationsnævnet kan i særlige tilfælde se bort fra overskridelse af fristen i stk. 1.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om uddannelsesinstitutionernes behandling af klager.

Kapitel 14

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 32. Loven træder i kraft den 1. august 2009.

Stk. 2. § 2, stk. 2, og §§ 37 og 38 træder i kraft den 1. august 2008, jf. dog stk. 4, og har virkning for kursister, der optages efter den 1. august 2008 i henhold til avu-lovens § 2, stk. 2.

Stk. 3. § 26 har virkning for lærere, der ansættes med virkning fra den 1. august 2009 eller senere.

Stk. 4. § 36 i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse mv., som affattet ved denne lovs § 37, nr. 2, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning for finansåret 2007 og senere, idet der dog for perioden før den 1. august 2008 alene kan medtages statslige tilskud ved opførelse af kompensation.

§ 33. Lov om almen voksenuddannelse (avu-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 998 af 20. juli 2007, ophæves.

Stk. 2. Regler, der er fastsat med hjemmel i den hidtil gældende lov om almen voksenuddannelse (avu-loven), jf. stk. 1, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler fastsat i medfør af denne lov.

§ 34. Kursister, der grundet sygdom eller anden godkendt årsag ikke har aflagt prøve før den 1. august 2009, kan aflægge prøve i den førstkommende prøvetermin efter reglerne i bekendtgørelse nr. 1480 af 15. december 2005 om undervisning mv. inden for almen voksenuddannelse (avu-bekendtgørelsen).

§ 35. Forslag om revision af §§ 27-31 fremsættes for Folketinget senest i folketingsåret 2010-11.

§ 36. I lov om uddannelsen til højere forberedelseseksamen (hf-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 445 af 8. maj 2007, foretages følgende ændring:

1. § 6, stk. 1 og 2, affattes således:

»Ansøgere, der har afsluttet 10. klasse efter bestemmelserne i lov om folkeskolen, og som opfylder de krav, der er fastsat i medfør af stk. 4 til forudgående undervisning og prøver, optages på det 2-årige hf i direkte forlængelse af 10. klasse, medmindre den hidtidige skole eller Ungdommens Uddannelsesvejledning i tilknytning til ansøgerens uddannelsesplan har indstillet ansøgeren til optagelsesprøve. Ansøgere,

der har aflagt en almen forberedelseseksamen efter bestemmelserne i avu-loven, og som opfylder de krav, der er fastsat i medfør af stk. 4, optages på det 2-årige hf i den førstkommende optagelsestermin efter, at den sidste af de prøver, der indgår i almen forberedelseseksamen for de pågældende, er bestået.

Stk. 2. Øvrige ansøgere kan, eventuelt på grundlag af en optagelsesprøve, optages efter nærmere regler fastsat af undervisningsministeren, jf. stk. 4 og 5. Ansøgere skal aflægge optagelsesprøve, hvis de ikke har aflagt

- a) folkeskolens 10. klasse-prøve i fagene dansk, engelsk og matematik (både mundtlig og skriftlig del i alle tre fag) og folkeskolens afgangsprøve eller 10. klasse-prøve i fysik/kemi og 2. fremmedsprog (fransk eller tysk), eller
- b) almen forberedelseseksamen i prøverne i dansk, engelsk og matematik på niveau D, naturvidenskab samt prøverne i et af fagene historie, samfundsfag, tysk eller fransk på niveau G eller derover.«

§ 37. I lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., som ændret ved § 2 i lov nr. 556 af 6. juni 2007, § 14 i lov nr. 561 af 6. juni 2007 og § 74 i lov nr. 562 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 30 indsættes:

»**§ 30 a.** For kursister omfattet af § 2, stk. 2, i lov almen voksenuddannelse og om anerkendelse af realkompetence i forhold til fag i almen voksenuddannelse og fag i hf-uddannelsen og uddannelsen til studentereksamen, og som ikke er fyldt 18 år på den første dag af undervisningsmodulet, betaler bopælskommunen tilskud efter en enhedstakst, der fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Institutioner modtager uanset tilskudsbestemmelserne i denne lov ikke aktivitetsafhængige tilskud eller bevillinger fra Undervisningsministeriet til uddannelse af personer omfattet af stk. 1. Institutioner opkræver ikke deltagerbetaling, jf. § 48, eller betaling for undervisningsmidler, jf. § 46, stk. 8, jf. § 49 for kursister omfattet af stk. 1.

Stk. 3. Institutionerne beregner og opkræver betaling af tilskud eller bevilling til uddannelse af de personer, der er nævnt i stk. 1, hos bopælskommunen på grundlag af antal årskursister efter den takst, jf. stk. 1, der er fastsat i finansloven.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om administration af ordningen, herunder om tilmelding, anvendelse af tilmeldingsblanket med oplysning om den uddannelsessøgendes personnummer, beregning og opkrævning af betaling, betalingsfrister samt offentliggørelse af takster.«

2. § 36 affattes således:

»**§ 36.** Statslige tilskud efter denne lov og kommunale tilskud efter § 30 a ydes ikke til dækning af institutionernes udgifter til betaling af afgifter i henhold til momsloven.

Stk. 2. Undervisningsministeren kompenserer institutionerne for udgifter til betaling af afgifter i henhold til momsloven, som efter momsloven ikke kan fradrages ved en virksomheds opgørelse af afgiftstilsvaret (ikke-fradragsberettiget købsmoms), og som institutionerne afholder ved køb af varer og tjenesteydelser, til hvilke der ydes statslige tilskud m.v. efter denne lov og kommunale tilskud efter § 30 a.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om kompensationen efter stk. 2 og kan herunder beslutte, at der etableres en acontoordning for momskompensationen til institutionerne.«

§ 38. I lov om produktionsskoler, jf. lovebekendtgørelse nr. 785 af 6. juli 2006, som ændret ved § 1 i lov nr. 593 af 24. juni 2005, § 18 i lov nr. 578 af 9. juni 2006 og § 2 i lov nr. 558 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. I § 11 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Ved beregningen af årselever indgår ikke deltagere under 18 år, i det omfang de i medfør af § 2, stk. 7, følger almen voksenuddannelse eller anden undervisning, hvortil kommunen efter anden lovgivning skal yde tilskud eller afholde udgifterne.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

2. I § 17, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »statstilskud«: », herunder for den tid, de følger undervisning efter § 2, stk. 7, uanset de i medfør af § 11, stk. 4, ikke udløser statstilskud i den tid.«

§ 39. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund

Med lov nr. 335 af 24. maj 1989 blev der skabt et egentlig alment voksenuddannelses tilbud på grundlæggende niveau med egen profil gennem en uddannelseslov, der fastlagde, at almen voksenuddannelse tilrettelægges og udformes med udgangspunkt i de voksnes forudsætninger og behov. Almen voksenuddannelse blev etableret som en ligeværdig og ligestillet del af det kompetencegivende uddannelsessystem med undervisningsudbud og tilrettelæggelsesformer, der kunne tilpasses skiftende behov for undervisning.

Forslaget om en reform af almen voksenuddannelse (avu) ligger i forlængelse af den tidligere lovgivning om almen voksenuddannelse og skal ses i sammenhæng med de behov for ændringer, som Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) i sin evaluering af avu fra juni 2005 har påpeget. Evalueringen pegede blandt andet på, at der er behov for flere fagtilbud på lavere niveauer, fordi en del kursister har så mangelfulde forudsætninger, at det laveste niveau reelt er for svært. Desuden fremhævede evalueringen behovet for en mere konsekvent håndtering af fravær fra undervisningen, strategier af pædagogisk art til at forebygge frafald, øget fokus på analyse af opsamlede informationer samt kvalitetssikring af uddannelsen.

Forslaget er samtidigt et led i regeringens indsats for at sikre, at mindst 95 pct. af alle unge afslutter en ungdomsuddannelse. Der er i dag for mange unge, der afbryder en ungdomsuddannelse på grund af utilstrækkelige forkundskaber. Samtidigt efterspørger virksomhederne stadig flere velkvalificerede medarbejdere. Det generelle uddannelsesniveau skal løftes.

Med lovforslaget foretages en målretning af almen voksenuddannelse mod de unge voksne, der har forladt folkeskolen med utilstrækkelige kundskaber, og mod tosprogede uden tilstrækkelige danskkundskaber. Lovforslaget giver samtidigt modne voksne bedre muligheder for at tilegne sig solid almen viden gennem hele livet.

Lovforslaget fastlægger et fornyet formål med uddannelsen. De enkelte fag beskrives med vægt på klare mål, fagrækken justeres, og undervisningens organisering og tilrettelæggelse kan ske mere fleksibelt.

Som noget nyt indføres en almen forberedelseseksamen, der kan give krav på optagelse på det 2-årige hf.

2. Gældende ret

Den gældende avu-lov, jf. bekendtgørelse nr. 998 af 20. juli 2007 af lov om almen voksenuddannelse (avu-loven), giver enhver, der er fyldt 18 år, adgang til at modtage kompetencegivende undervisning inden for en rimelig geografisk afstand. Undervisningen, der udbydes som kernefag og som tilbudsfag, er tilrettelagt som enkeltfagsundervisning i hele fag. Fagrækken udbydes på basisniveau til og med folkeskolens afsluttende niveau af voksenuddannelsescentre og andre institutioner, der er godkendt hertil. Undervisningen afsluttes normalt med en prøve. Prøverne kan i dag ikke sammensættes til en eksamen.

3. Lovforslagets udformning

3.1 Målgruppen for almen voksenuddannelse

Målgruppen for almen voksenuddannelse (avu) er fortsat personer over 18 år, der har brug for at styrke de grundlæggende faglige forudsætninger med henblik på uddannelse, jobskifte, samfundslivet eller personlig udvikling. Målgruppen er bredt sammensat, hvad angår alder, etnicitet, uddannelsesmæssige forudsætninger samt motiver til at deltage i almen voksenuddannelse (avu).

Inden for de seneste år har antallet af unge voksne i alderen 18–25 år, som har søgt optagelse på avu på voksenuddannelsescentrene (VUC), været markant stigende. De unge voksne har ofte forladt folkeskolen med et utilfredsstillende resultat, og det betyder, at de har vanskeligt ved at honorere de faglige krav i en ungdomsuddannelse. Nogle er faldet fra en ungdomsuddannelse, eller de har haft forskelligt erhvervsarbejde efter folkeskolen. Disse unge voksne har brug for at forbedre basale almene forudsætninger, inden de på ny påbegynder en ungdomsuddannelse.

På avu er disse unge voksne ofte fuldtidskursister. De følger undervisningen i et omfang af mindst 23 timer/ugen, som er kravet for at kunne opnå SU, og de følger i høj grad de centrale kernefag dansk, engelsk, matematik, naturfag, samfundsfag og tysk/fransk. Fx udgjorde de 20-24 årige 35 pct. af alle personer på kernefagene i 2003. Blandt de unge voksne udgør de tosprogede en voksende andel; på nogle VUC er det op til 50 pct. af kursisterne.

Inden for de seneste år har unge under 18 år i stigende omfang søgt optagelse på avu på VUC. Denne gruppe har formelt set ikke haft adgang til at blive optaget på avu, der er forbeholdt personer over 18 år, men blev i tiden indtil 1. januar 2007 med amternes godkendelse alligevel optaget.

Gruppen af unge under 18 år er mangfoldig. Nogle unge har svage faglige forudsætninger, herunder dårlige danskkundskaber. Nogle er faldet fra en ungdomsuddannelse. Andre unge er mere målrettede, men har svært ved at finde et relevant uddannelsesstilbud. De unge blev henvist til avu af Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), af forældrene eller af de kommunale myndigheder.

Inden for avu tilrettelægges uddannelsesforløbet med udgangspunkt i den enkelte kursists forudsætninger og uddannelsesbehov, og der stilles krav til kursisten om selvstændighed og ansvar for uddannelsesforløbet. Enkeltfagsstrukturen og muligheden for at tilrettelægge undervisningen på forskellige måder imødekommer kursistens behov for at kunne kombinere fag på forskellige niveauer med forskellige tilrettelæggelsesformer. Endelig giver strukturen mulighed for, at kursisten kan påbegynde uddannelsen uden for den ordinære starttermin i august, fx i januar måned eller løbende gennem kursusåret.

Institutionerne oplever dog, at den gældende struktur og måde at tilrettelægge undervisningen på ikke er tidssvarende i forhold til det stigende antal unge voksnes behov og forventninger. Denne målgruppe har behov for et basisniveau - et niveau, der ligger under niveau G (folkeskolens 9. klasse) - i udvalgte fag, og krav om aktiv deltagelse mv., der kan bidrage til, at de fastholdes i uddannelsen. Undervisningen bør desuden kunne tilrettelægges med yderligere fleksibilitet inden for de enkelte fag, så det bliver lettere for kursisten at overskue gennemførelsen. Der bør være klare faglige mål og løbende evaluering, så den enkelte kursist i uddannelsesforløbet på samme tid udfordres og støttes.

PISA 2000 pegede på, at mindst 18 pct. af de danske 15-årige ikke havde tilstrækkelige læse kvalifikationer til at kunne klare de læsekrav, de vil møde i deres fremtidige liv. Hertil kom 23 pct. af eleverne, hvis læsefærdigheder måtte anses for blot lige at slå til. For de 15-årige tosprogede gjaldt det, at 49 pct. ikke havde tilstrækkelige funktionelle læsefærdigheder. Resultaterne for PISA 2003 tegnede et tilsvarende billede.

PISA-undersøgelserne understreger dermed et behov for, at uddannelsessystemet kan tilbyde unge voksne at styrke deres basale almene kompetencer på en enkel og fleksibel måde. Øget sammenhæng mellem forberedende voksenundervisning (FVU) og avu samt mellem avu og uddannelsen til højere forberedelseseksamen (hf) kan øge motivationen hos gruppen af fagligt svage unge, da de vil kunne se

avu som starten på et uddannelsesforløb, der kan føre til en samlet hf-eksamen eller til prøver i en række hf-fag, der giver adgang til visse videregående uddannelser. Dette er baggrunden for, at det som noget nyt foreslås, at det skal være muligt at sammensætte prøver i avu-fag til en almen forberedelseseksamen, der giver krav på optagelse på 2-årigt hf.

For så vidt angår omfanget af unge voksne i avu var andelen af holdkursister under 25 år 32 pct., mens andelen af holdkursister under 30 år var 42 pct. af et samlet antal holdkursister på 90.990 (2005-tal).

I forhold til bredere grupper af modne voksne har avu fortsat en vigtig opgave. I en globaliseret verden under stadig forandring har alle voksne brug for at uddanne sig gennem hele livet. Solid viden og almene kompetencer inden for fag som dansk, engelsk, matematik, historie, formidling og psykologi er en god forudsætning for, at voksne fortsat kan tilegne sig faglig indsigt og kompetencer, og for at de kan relatere deres viden til egen livssituation og samfundsudviklingen. Også i forhold til denne målgruppe oplever institutionerne, at almen voksenuddannelse ikke er tilstrækkeligt fleksibel i forhold til modne voksnes ønsker om at kunne indpasse et uddannelsesforløb i en travl hverdag. De nuværende avu-forløb i de ”klassiske” fag som dansk, dansk som andetsprog, engelsk, matematik mv. er for lange set i modne voksnes optik; målgruppen ønsker ofte kortere undervisningsforløb, de ønsker større fleksibilitet samt mulighed for at kunne påbegynde et undervisningsforløb flere gange om året.

3.2 Strukturel fornyelse

3.2.1 Almen forberedelseseksamen

I dag kan alle avu-fag afsluttes med en prøve på niveau G og/eller niveau E, men der er ikke mulighed for at afslutte uddannelsen med en samlet eksamen. Når en person ønsker at anvende avu-prøver som adganggrundlag til videre uddannelse, sker optagelsen på baggrund af et skøn, hvor aflagte avu-prøver indgår i den generelle vurdering af den pågældendes forudsætninger. Denne mulighed for optagelse på grundlag af enkeltfagsprøver og et skøn vil blive bevaret.

På baggrund af det ændrede søgemønster med en markant øget tilgang af unge voksne, der netop stiler mod at kvalificere deres uddannelsesgrundlag i forhold til kravene i ungdomsuddannelserne, foreslås det som noget nyt, at det bliver muligt at erhverve en almen forberedelseseksamen med efterfølgende krav på optagelse på 2-årigt hf.

Efter de gældende regler om optagelse i det 2-årige hf i direkte forlængelse af 10. klasse opnår en ansøger krav på optagelse på 2-årigt hf, når ansøgeren har afsluttet 10. klasse i folkeskolen eller gennemført en undervisning, der står mål med denne, og har aflagt folkeskolens 10. klasse-prøve i dansk (mundtlig og skriftlig del), matematik (mundtlig og skriftlig del), engelsk (mundtlig og skriftlig del) samt folkeskolens afgangsprøve eller 10. klasse-prøve i fysik/kemi. Ansøgeren skal endvidere have aflagt folkeskolens afgangsprøve i 2. fremmedsprog (såfremt faget udtrækkes som prøvefag) eller aflagt 10. klasse-prøven i 2. fremmedsprog. Endvidere må ansøgeren ikke i sin uddannelsesplan være indstillet til optagelsesprøve af sin hidtidige skole eller Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU). Dertil kommer en række krav til ansøgningsproceduren og -tidspunktet efter 10. klasse.

Da omkring halvdelen af de ca. 30 VUC i dag er godkendt til at udbyde 2-årigt hf, vil et krav på optagelse på 2-årigt hf i umiddelbar forlængelse af en erhvervet almen forberedelseseksamen være et meget klart signal om anvendeligheden af avu.

Det foreslås derfor, at en almen forberedelseseksamen, der omfatter beståede prøver i følgende 5 fag: dansk/dansk som andetsprog, engelsk og matematik, alle på niveau D, naturvidenskab samt et af fagene historie, samfundsfag, tysk eller fransk på niveau G eller derover, skal give krav på optagelse til 2-årigt hf.

En almen forberedelseseksamen bestående af ovennævnte prøver bygger op til en umiddelbar overgang til det 2-årige hf. Da en almen forberedelseseksamen ikke har samme faglige bredde som 9. klasse i folkeskolen, omfatter kravet ikke optagelse på de øvrige gymnasiale uddannelser. Optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse vil som i dag kunne ske efter en konkret vurdering af ansøgerens kvalifikationer, herunder ved en optagelsesprøve.

En almen forberedelseseksamen er bestået, når de enkelte prøver er bestået, dvs. at en kursist mindst har opnået karakteren 02 efter 7-trins-skalaen i hver af de prøver, der indgår i de pågældende fag. Beståkravet er et udtryk for, hvilket fagligt niveau der som minimum må anses for nødvendigt, for at en kursist kan påbegynde en efterfølgende hf-uddannelse på baggrund af en almen forberedelseseksamen. Beståkravet og dermed forskellen i optagelsesbetingelserne i forhold til ansøgere, der kommer direkte fra 10. klasse, er begrundet i, at ansøgere med en almen forberedelseseksamen mangler den faglige bredde og tyngde, som i almindelighed opbygges gennem et langvarigt skoleforløb. Almen forberedelseseksamen består af færre fag, som til gengæld må være tilegnet på et tilstrækkeligt niveau for at give kursisterne det grundlag og det værktøj, som er nødvendigt for dem i hf-uddannelsen.

En almen forberedelseseksamen kan sammensættes af beståede prøver i andre fag. En samlet eksamen skal dog altid omfatte prøver i 5 fag, hvor dansk/dansk som andetsprog, engelsk og matematik, alle på niveau D, altid indgår. Desuden indgår prøverne i yderligere 2 fag på mindst niveau G efter kursistens valg.

Formålet med almen voksenuddannelse er at give personer, uden eller med blot delvise kompetencer på folkeskolens afsluttende niveau, mulighed for at tilegne sig den fornødne viden og indsigt med henblik på videre uddannelse.

Med indførelsen af en almen forberedelseseksamen, der kan give ret til optagelse på det 2-årige hf, er det derfor ikke hensigten, at personer, der har forladt grundskolen eller 10. klasse med et resultat, der gør dem i stand til at blive optaget på og gennemføre videre uddannelse, på ny skal have adgang til at gennemføre et uddannelsesforløb, der ligger på niveau med folkeskolens afsluttende niveau.

Lovforslaget medfører ikke ændringer med hensyn til deltagerbetalingen, jf. bekendtgørelse nr. 1446 af 13. december 2006 om deltagerbetaling ved almen voksenuddannelse og almengymnasiale uddannelser.

3.2.2 Nyt tilbud til tosprogede

Tilstrækkelige danskkundskaber og interkulturel kompetence er væsentlige forudsætninger for, at tosprogede kan tage aktivt del i samfunds- og arbejdslivet. Faget dansk som andetsprog, der har fokus på både sproget og de sammenhænge, det indgår i, herunder kulturelle og samfundsmæssige sammenhænge, udbygges, så det føres igennem fra basisniveau til niveau D. Herved bliver faget et reelt alternativ til faget dansk. Denne ændring vil bidrage til at sikre tosprogede bedre muligheder for at tilegne sig gode danskkundskaber.

Tosprogede kursister udgør ifølge EVA's evaluering fra juni 2005 en målgruppe, som bør vies særlig opmærksomhed. Det er en bredt sammensat målgruppe, bestående af:

- a) Unge voksne, der er faldet fra i de erhvervsrettede uddannelser, fordi de gennem deres folkeskoleforløb ikke har opnået tilstrækkelige danskfaglige og studietekniske færdigheder.
- b) Mere modne voksne, der tidligere har gennemført et danskundervisningsforløb på en sprogskole i henhold til de regler, der var gældende før den 1. januar 2004, men som nu har behov for at kvalificere sig yderligere i dansk for at bibeholde eller opnå beskæftigelse.
- c) Voksne, der har gennemført Danskuddannelse 2 eller 3 i det nuværende danskundervisningssystem under Lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., jf. lovbekendtgørelse nr. 259 af 18.

marts 2006, og som har brug for yderligere danskfaglige og studietekniske kompetencer for at kunne komme videre med en uddannelse.

Tosprogede kursister er relativt målrettede kursister, der generelt modtager undervisning i flere fag end kursister med dansk som modersmål. 61 pct. af de tosprogede kursister angiver i evalueringen, at de ønsker at fortsætte på en uddannelse efter avu, mens dette tal for kursister med dansk som modersmål er 29 pct.

Tosprogede kursister repræsenterer en gruppe med forskellige faglige niveauer, problemer og behov. Evalueringen anbefaler, at de centrale myndigheder giver rammer for udvikling af flere undervisningstilbud, der er velegnede til at bygge bro mellem sprogcentrene og avu.

I faget dansk som andetsprog har det på den baggrund været muligt fra kursusåret 2005/2006 at udbyde et basisniveau som forsøg. På baggrund af erfaringerne med forsøget og som opfølgning på velfærdsaftalen foreslås det, at et basisniveau i dansk som andetsprog kommer til at indgå i den nye fagrække. Basisniveauet vil kunne opdeles i elementer (moduler), jf. bemærkningerne nedenfor i afsnit 3.2.6.

Endvidere foreslås som nævnt, at faget dansk som andetsprog føres igennem på alle niveauer.

Det foreslås samtidigt, at faget skifter status fra tilbudsfag til kernefag, så det mindst én gang om året udbydes ved hver institution.

3.2.3 Nyt basisniveau i fagene dansk og matematik

EVA's evaluering fra juni 2005 af bl.a. avu på VUC viste, at en del kursister har så mangelfulde forudsætninger, at det laveste niveau på avu (i mange fag 9. klasses niveau) reelt er for svært. Det er fortrinsvis unge kursister med mangelfuld skolebaggrund og eventuelt afbrudte uddannelsesforløb bag sig, der har disse vanskeligheder. I evalueringen peges der på, at niveauet i nogle tilfælde er så lavt, at det svarer til 5.-6. klasse. Evalueringsgruppen anbefaler, at Undervisningsministeriet giver mulighed for at etablere nye tilbud, der tager højde for, at ikke alle i den nuværende målgruppe har tilstrækkelige kompetencer til at følge undervisningen på avu på de nuværende niveauer.

Som konsekvens af ovenstående foreslås det, at der som noget nyt gives mulighed for udbud af basisniveau i kernefagene dansk, dansk som andetsprog og matematik. Basisniveau i engelsk, tysk, fransk og grundlæggende it videreføres.

3.2.4 Adgang til at optage unge under 18 år

Mens avu lå under amtsrådenes ansvarsområde, har VUC optaget unge under 18 år, der havde forladt folkeskolen med utilstrækkelige forudsætninger, skønt der ikke formelt var adgang hertil. Der blev optaget ca. 1000 unge årligt; ofte på opfordring af Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), der vurderede, at den unge, for at kunne blive i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse, kunne tilegne sig det bedste grundlag for videre uddannelse ved at blive undervist i et voksenuddannelsesmiljø.

Med henblik på at lade de unge, der havde påbegyndt et avu-forløb før 1. januar 2007, færdiggøre deres uddannelse, blev der med virkning fra 1. januar 2007 via finansloven skabt mulighed herfor. Endvidere blev der i april 2007 ved dispensation givet mulighed for, at de unge på nærmere angivne betingelser kan optages på avu til undervisning, der finder sted i perioden 1. august 2007 til 1. august 2009. Herefter vil unge under 18 år i perioden 1. august 2007 til 1. august 2009 kunne modtage undervisning på avu, på hvilket tidspunkt den unge skal have afsluttet sit forløb. Den unge skal have påbegyndt sin

uddannelsesplan inden 1. september 2008, og nye planer kan i henhold til dispensationen ikke indgås efter 31. juli 2008. En tilsvarende dispensation er givet til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Det følger af lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv, jf. lovbekendtgørelse nr. 770 af 27. juni 2007, at UU skal give vejledning til unge under 25 år med bopæl eller længerevarende ophold i kommunen, såfremt den unge ikke er i gang med eller ikke har fuldført en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse efter grundskolen eller 10. klasse.

Med lovforslaget foreslås det, at unge, der har opfyldt undervisningspligten, og som er under 18 år, kan optages på avu, således at avu indgår som et tilbud, UU kan anbefale unge under 18 år, for hvem et voksenpædagogisk miljø vil være hensigtsmæssigt. Optagelsen er betinget af, at avu-forløbet fremgår af den uddannelsesplan, der er aftalt mellem den unge og UU, hvorefter avu-institutionen efter ansøgning fra den unge godkender, om vedkommende kan optages. Institutionen skal sikre, at der foreligger en uddannelsesplan for den unge, hvor avu-forløbet indgår, og som er udarbejdet i samarbejde mellem den unge, forældremyndighedsindehaveren og UU.

Reglerne om kommunernes betaling af udgifter for undervisning af unge under 18 år fastsættes ved en ændring af lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse mv., jf. lovforslagets § 37.

Udgifterne til undervisning af unge under 18 år inklusive deltagerbetaling afholdes af kommunen.

3.2.5 Meritniveauer og bedre sammenhæng mellem avu og hf

Fornyelsen betyder, at avu og hf tilsammen vil dække niveauerne G til A. De fire første niveauer (G-F-E-D) er forbeholdt det grundlæggende niveau (avu), mens de tre sidste (C-B-A) kan erhverves på det gymnasiale niveau. Modellen indebærer, at der etableres en klar progression og sammenhæng mellem de enkelte niveauer i avu-fag og fag, der indgår i hf-uddannelsen.

Avu-undervisningen, der afsluttes på niveauerne G-D, indebærer, at der vil kunne overføres merit fra folkeskolen og mellem almen voksenuddannelse og erhvervsuddannelserne mv., jf. nedenstående oversigt.

Niveau G - avu efter reformen og folkeskolens 9. klasse.

Niveau F - avu efter reformen og erhvervsuddannelsernes grundfag F.

Niveau E - avu efter reformen og folkeskolens 10. klasse.

Niveau D - avu efter reformen og erhvervsuddannelsernes grundfag D.

Et sammenhængende alment voksenuddannelsesstilbud fra det elementære til det højeste gymnasiale niveau ser herefter således ud:

Elementært/basisniveau – FVU og avu

Niveauerne G, F, E og D – avu

Niveauerne C, B og A – de gymnasiale uddannelser

3.2.6 Fagelementer

Et af de overordnede formål med fornyelsen af avu er at skabe større fleksibilitet for tilrettelæggelsen. Dette kan opnås ved at give institutionerne mulighed for at udbyde fag i mindre enheder (fagelementer) inden for centralt angivne rammer. Herved fremmes tillige muligheden for et mere fleksibelt samspil mellem avu og arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU).

Med gymnasireformen blev det muligt på hf-enkeltfag at udbyde elementer af fag. En tilsvarende ord-

ning på avu vurderes umiddelbart at give institutionerne den største fleksibilitet, da elementerne kan have forskellig varighed og forskelligt fagligt fokus afhængigt af den konkrete målgruppes uddannelsesbehov og forudsætninger.

Det foreslås derfor, at der med den nye avu-lov bliver mulighed for udbud af elementer af fag. Der vil blive fastsat centrale rammer for udbuddet. I forhold til den fremtidige avu-struktur skal det være muligt inden for hvert af de beskrevne niveauer, fx niveau D i faget dansk, at udbyde et eller flere fagelementer.

3.3. Løbende evaluering og strategier til at sikre gennemførelse

Inden for flere af Undervisningsministeriets uddannelser er der krav om løbende evaluering. Løbende evaluering kan foregå som:

- a) Løbende evaluering af den enkelte kursist med hensyn til fremskridt og progression inden for faglige og studiemæssige kompetencer.
- b) Løbende evaluering af undervisningens tilrettelæggelse og kvalitet for at sikre, at undervisningen lever op til de mål, der er for uddannelsen og for de enkelte fag. Både lærerne og kursisterne skal deltage i evalueringen. Institutionens leder gøres bekendt med evalueringen og dens resultater.

Mange kursister på avu har dårlige erfaringer med at gå i skole. Det betyder især for flere af de unge kursister, at de har brug for både faglig og personlig støtte og vejledning for at gennemføre et uddannelsesforløb med udbytte.

En undersøgelse fra 2002, foretaget af det daværende Danmarks Pædagogiske Institut, viste, at markant flere yngre end ældre kursister vælger at afbryde uddannelsen.

I EVAs evaluering af avu fra juni 2005 blev der peget på behovet for, at institutionen udarbejder strategier og retningslinjer for at forebygge fravær fra undervisning og frafald og på behovet for en særlig strategi for at fastholde unge kursister i uddannelsen. Tillige blev der peget på behovet for at få kursisterne til at indse formålet med at møde til undervisningen, ikke bare for at undgå at blive noteret som fraværende.

Det foreslås derfor som noget nyt, at den interne evaluering skal systematiseres, så den enkelte kursist får et klart billede af egne styrker, svagheder og fremskridt. Evalueringen skal danne grundlag for vejledning af den enkelte kursist med hensyn til både faglig udvikling og udvikling af arbejdsmetoder. Vejledningen koordineres med vejledningen til gennemførelse af uddannelsen og målrettes de kursister, der har særligt behov for vejledning.

Som noget nyt præciseres endvidere, at undervisningen løbende skal evalueres for at sikre, at planlægningen og gennemførelsen af undervisningen på de enkelte hold lever op til de mål, der er for uddannelsen og for det enkelte fag. Resultatet af evalueringen skal drøftes med holdet og anvendes til at justere undervisningens progression og tilrettelæggelse i forhold til kursisternes faglige formåen.

3.4 Kvalifikationskrav til avu-lærere

Efter de gældende regler er der ikke formelle krav til avu-lærernes kvalifikationer. I praksis har ca. 83 pct. af alle avu-lærere en læreruddannelse, og ca. 5 pct. har en lang videregående uddannelse.

Formelle kvalifikationskrav er et element i bestræbelserne på at højne det faglige niveau i uddannelserne. Det foreslås derfor som noget nyt, at der lovfæstes et krav til lærernes formelle kvalifikationer. En læreruddannelse med linjefag i de fag, læreren underviser i, bør derfor være et minimumskrav i de fag, hvor der findes en linjefagsuddannelse. Uddannelsen til underviser i dansk som andetsprog for unge og voksne bør være et krav til lærerne i dansk som andetsprog.

I det omfang uddannelsesinstitutionen vurderer, at en persons samlede viden, færdigheder og kvalifikationer reelt kan sidestilles med de formelle kvalifikationskrav, vil den pågældende kunne varetage undervisningsopgaver inden for almen voksenuddannelse.

3.5 Indholdsmæssig fornyelse

3.5.1 Selvstændige læreplaner for hvert niveau med klare faglige krav

Regeringen ønsker at styrke fagligheden overalt i uddannelsessystemet. Det skal blandt andet ske gennem forbedret sammenhæng og progression i de faglige krav på langs af hele uddannelsessystemet og ved at sikre høj faglig standard og relevans på alle niveauer. Gennem klare beskrivelser af de faglige mål kan uddannelsernes faglige identitet indkredses, og det faglige niveau sikres.

Danmarks Pædagogiske Instituts undersøgelse fra 2002 om årsager til frafald fra undervisningen og fravalg af prøver på avu pegede på tre hovedårsager til kursisternes afbrud af undervisningen. Heraf relaterede de to sig til undervisningen. For det første: vanskeligheder med at forene undervisningsaktiviteter på VUC med øvrige aktiviteter, familie og arbejde. Den øgede fleksibilitet, som det er hensigten at opnå med reformen, forventes at kunne imødegå en del af det frafald, der finder sted af disse årsager. For det andet: utilfredshed med forskellige forhold i undervisningen, herunder især udbyttet af undervisningen. 35 pct. af de kursister, der afbrød undervisningen på undersøgelsestidspunktet, begrundede deres afbrud med utilfredshed med forskellige forhold i undervisningen. Omkring en femtedel af disse kursister angav, at de ikke syntes, de lærte nok. Utilfredshed med undervisningens form eller indhold blev angivet af næsten lige så mange.

Styrket indholdsmæssig og faglig sammenhæng mellem FVU, avu og hf er en del af reformen af avu. Der er findes ingen opgørelse for overgangsfrekvensen mellem FVU og avu, mens overgangsfrekvensen mellem avu og hf-enkeltfag er ca. 10 pct. (2000-tal).

Større sammenhæng mellem avu og hf opnås blandt andet ved indførelse af en almen forberedelseseksamen og ved at benytte samme tilgang til fagene, det vil sige læreplaner med vægt på faglig målstyring og kompetencetænkning. Ved fornyelsen af avu vil der blive lagt vægt på klare mål for de enkelte fag og niveauer, og der udarbejdes nye selvstændige læreplaner for hvert fag på hvert niveau.

Indholdsmæssigt skal et nyt avu basere sig på resultaterne fra kernekompetence-projekterne, som blev gennemført i Undervisningsministeriet i perioden 2000-2001 med deltagelse af eksterne personer med faglig indsigt samt ministeriets fagkonsulenter. Arbejdet havde til formål at undersøge og indkredse fagenes centrale kerne samt mål med faget med henblik på dels at beskrive, hvordan der kan skabes større sammenhæng mellem fagene på langs i uddannelsessystemet, dels at beskrive de erhvervede kompetencer frem for det faglige indhold. Der er afgivet rapport i fagene dansk, matematik, fremmedsprog og naturvidenskab.

3.5.2 Revision af fagrækken

Avu-fagene vil fortsat være opdelt i kernefag og tilbudsfag. Som efter de gældende regler skal kernefagene mindst én gang om året udbydes ved hver institution. Herudover skal der regionalt tilbydes undervisning i fag inden for rækken af tilbudsfag, så alle tilbudsfag inden for det forpligtende samarbejde udbydes inden for en passende geografisk afstand fra de voksne uddannelsessøgendes bopæl. Institutionen skal desuden tilbyde supplerende, differentieret undervisning i de enkelte fag, og den kan tilbyde introducerende undervisning.

Under hensyn til reformens overordnede sigte i forhold til unge voksnes og tosprogede voksnes behov

for effektiv faglig progression samt modne voksnes behov for faglig substans og relevans foreslås følgende ændringer:

- a) Faget naturfag vil blive benævnt *naturvidenskab*. Naturvidenskab vil i højere grad end det nuværende naturfag dels afgrænse niveauerne i forhold til hinanden, dels tydeliggøre progressionen mellem niveauerne. Endvidere vil naturvidenskabs almindennende potentiale blive fremhævet, og faget vil synliggøre naturvidenskaberne som grundlag for den moderne teknologiske kultur. Naturvidenskab vil således åbne sig mod det omgivende samfundsliv, hvor den voksne borger i sin hverdag møder en mangfoldighed af naturvidenskabsstof og teknologi. Fremover vil faget blive beskrevet på niveauerne G til D. Erfaringerne har vist, at der ikke er behov for at opretholde det nuværende basisniveau i faget.
- b) Faget *samfundsfag* beskrives fremover på niveauerne G og D mod ét niveau i dag, jf. evalueringen af avu, der påviste behovet for nye tilbud på lave niveauer.
- c) Edb-faget udbydes i dag på tre niveauer, hvor basisniveauet og niveau G giver en grundlæggende indføring i at betjene en computer. Niveau E indeholder tre moduler med vægt på anvendelse af edb til løsning af opgaver med tal, tekst, billeder og lyd (Edb:Informatik), formidling af informationer (Edb:Layout) samt redigering af tekst (Edb:Tekstbehandling). Med reformen ændres faget til generel og grundlæggende indføring i it. Faget vil blive beskrevet på to niveauer: basisniveau og niveau G under betegnelsen *grundlæggende it*. Begrundelsen for denne ændring er dels, at mange kursister møder med utilstrækkelige forudsætninger for anvendelse af it i de øvrige fag, dels at undersøgelser har vist, at ca. 40 pct. af Danmarks borgere ikke besidder de grundlæggende it-færdigheder. Regeringen ønsker at fremme anvendelsen af e-læring for at styrke kompetenceudviklingen i Danmark. Mange borgere har adgang til computer med internetadgang både i hjemmet og på arbejdspladsen, og danskerne har således unikke forudsætninger for at anvende e-læring i kompetenceudviklingsøjemed. En forudsætning herfor er, at borgerne har mulighed for at tilegne sig de grundlæggende it-færdigheder.
- d) Faget filosofi har i de seneste år været mindre søgt end tidligere. Beskrivelser af de gennemførte undervisningsforløb viser, at interessen hovedsageligt retter sig mod fagets praktiske dimension (etik, politisk filosofi, værdier) og i mindre grad mod den teoretiske (erkendelsesteori, metafysik, videnskabsfilosofi). Dette sammenholdt med den stigende interesse for kulturelle og religiøse forhold betyder, at faget tones i retning af et praktisk funderet fag, betegnet *livsanskuelse*. Det fag vil være værdiorienteret og kan indeholde såvel ateistiske som religiøse livsanskuelser. Mangfoldigheden vil være bærende i fagsynet. Livsanskuelse udbydes på niveau D.
- e) Faget *formidling*, der i øjeblikket udbydes som forsøg, optages i fagrækken på niveau D. Faget har været udbudt på de fleste institutioner, og de formidlingsmæssige kompetencer, som kursisterne tilegner sig, har et bredt anvendelsesperspektiv.
- f) Faget *idræt*, som flere institutioner gennem flere år har udbudt som et særligt fagtilbud, optages i fagrækken af tilbuds-fag på niveau D. Under hensyn til lokale muligheder for at udbyde idræt gives der med lovforslaget institutionerne mulighed for at udbyde faget. Faget optages i fagrækken ikke mindst af hensyn til de mange unge voksne, som gennem idrætsundervisning kan opnå grundlæggende idrætslige færdigheder og indsigt i kroppens funktioner. Undervisningen giver kursisterne mulighed for at udvikle evnen til at kombinere praktiske erfaringer med basal viden i relation til træning og sundhedsfremmende livsstil og derved at opnå en forståelse af idrættens bidrag til udvikling af personlig identitet og sociale kompetencer. Det forventes, at idræt vil blive udbudt på institutioner, der har den fornødne lokalemæssige kapacitet.
- g) *Samarbejde og kommunikation*, der i dag udbydes på niveau E og som forsøg på niveau G, optages i fagrækken alene på G niveau.
- h) Faget *mediefag* udgår, da søgningen til dette fag gennem flere år har været minimal.

Efter de gældende regler kan særlige fagtilbud baseret på lokale fagbeskrivelser godkendes centralt. Med lov nr. 260 af 12. april 2000 om ændring af lov om almen voksenuddannelse og lov om

kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. (udbud og centerstruktur mv.) blev en hidtidig praksis udtrykkeligt nævnt i loven. Af lovforslagets bemærkninger fremgår blandt andet., at der bør tages hensyn til fagenes landsdækkende kompetence, idet lokale varianter af eller elementer fra eksisterende fag ikke bør godkendes. Det var desuden en forudsætning, at der var tale om midlertidige tilbud. Det har imidlertid vist sig, at flere af de særlige fagtilbud, som institutionerne har søgt godkendt i Undervisningsministeriet, reelt har haft karakter af tekniske og færdighedsmæssige fag, samt at den generelle karakteristik af beskrivelsen af et avu-fag ikke altid er fulgt. Det foreslås derfor, at adgangen til at få godkendt særlige fagtilbud, baseret på lokalt udarbejdede fagbeskrivelser, ikke videreføres. Ministeriets bemyndigelse til at føje nye fag til fagrækken opretholdes, ligesom der er mulighed for at tilføje nye niveauer til eksisterende fag.

Fagrækken ser efter reformen således ud:

Billedkunst, dansk, dansk som andetsprog, engelsk, formidling, fransk, grundlæggende it, historie, idræt, latin, livsanskuelse, matematik, psykologi, samarbejde og kommunikation, samfunds-fag, naturvidenskab og tysk.

3.5.3 Prøver og prøveformer mm.

Ved prøverne dokumenteres, i hvilken grad de faglige mål for fagene er nået, og i hvilken grad kursisterne har erhvervet de kompetencer, som undervisningsforløbet har sigtet imod.

I dag går kun ca. 40 pct. af de tilmeldte kursister på avu til prøve. Dermed forpasser en stor del af kursisterne chancen for at få en afsluttende evaluering på deres indsats og resultater. Det er et af målene med reformen at øge antallet af kursister, der anser prøve som en naturlig afslutning på et undervisningsforløb. Den nye mulighed for at erhverve en almen forberedelseseksamen med krav på optagelse i det 2-årige hf forventes i sig selv at ville motivere en del kursister til at aflægge prøver. Derudover vil en modernisering af prøveområdet med mere varierede prøveformer medvirke til, at kursisterne i højere grad oplever prøven som en naturlig afslutning på undervisningsforløbet.

Det skal være muligt at aflægge prøve efter niveau G og niveau D. De skriftlige prøver på avu kan aflægges to gange om året (maj og december), mens den enkelte institution kan afholde mundtlige prøver løbende gennem året.

På niveauerne F og E, der ikke afsluttes med prøve, er det hensigten at indføre et krav om, at kursisten i uddannelsestiden skal udarbejde et produkt som afslutning på forløbet. Produktet kan fx være et mindre projekt, en synopsis eller lignende, som efterfølgende fremlægges og evalueres. Tilsvarende gælder undervisningen på basisniveau. Kursister, der har opfyldt kravet til aktiv deltagelse i undervisningen, herunder udarbejdet det omtalte produkt, vil kunne få et deltagerbevis for det gennemførte forløb. Deltagerbevis kan herefter kun udstedes i fag, der efter reglerne ikke afsluttes med prøve.

Kursister, der ikke opfylder kravet til aktiv deltagelse i hele forløbet, kan efter anmodning få attestation for den undervisning, de har fulgt. Det gælder for samtlige fag og niveauer.

Regeringen ønsker at modernisere prøve- og eksamensområdet og har med dette formål nedsat en arbejdsgruppe vedr. prøver og eksamener, som skal foreslå udvikling og fornyelse af området. Arbejdsgruppen skal blandt andet se på prøveformer og undersøge, hvordan it kan være med til at udvikle prøverne. Det forventes, at arbejdsgruppens forslag kan indgå konkret i overvejelserne om modernisering af prøverne inden for almen voksenuddannelse (avu).

3.5.4 Aktiv deltagelse og orden

I EVA's evaluering af avu fra juni 2005 er spørgsmålet om fravær og gennemførelse behandlet indgående. Flere anbefalinger vedrører fravær, eftersom kursisternes fremmøde generelt har været meget svingende. For den enkelte kursist kan stort fravær betyde mangelfuldt udbytte af undervisningen, og fraværet kan i sidste ende føre til frafald. Evalueringen anbefaler, at der opstilles præcise krav til gennemførelse, og at institutionen analyserer og følger op på mønstre i fravær og frafald.

Kursisternes fremmøde og aktive deltagelse i undervisningen er en forudsætning for, at der kan etableres et konstruktivt undervisningsmiljø, der vægter den faglige indsats og bestræbelserne på at nå de faglige mål. En række arbejdsformer som fx projektarbejdsformer, der bygger på kursisternes selvstændige fordybelse og tilegnelse af faget, forudsætter ligeledes en aktiv indsats.

Det foreslås derfor som noget nyt, at der stilles krav om kursistens aktive deltagelse i undervisningen. Kursisternes ansvar for at tilegne sig det faglige stof skal styrkes. Det vil dog fortsat være institutionens ansvar, at tilrettelæggelsen af undervisningen er fagligt og pædagogisk forsvarlig. Registrering af aktiv deltagelse i undervisningen er ikke knyttet til en ganske bestemt måde at tilrettelægge undervisningen på.

I fortsættelse heraf skal institutionen som noget nyt udarbejde et sæt regler om aktiv deltagelse og orden. I forbindelse med fastsættelsen af regler om aktiv deltagelse vil institutionen kunne fastsætte regler om mødepligt og om konsekvenser for kursister, der ikke overholder reglerne om aktiv deltagelse og orden.

3.5.5 Uddannelsestid som afløsning af de vejledende timetal

I dag angives fagenes timetal alene som vejledende timetal. Institutionen har således haft mulighed for at tilrettelægge undervisningen med et mindre eller et højere timetal. En vejledende time er ikke defineret nærmere, men i praksis har en vejledende time svaret til 45 minutters undervisning. Det vejledende timetal for hvert fag og niveau er beskrevet i den gældende bekendtgørelse nr. 1480 af 15. december 2005 (avu-bekendtgørelsen).

Det foreslås, at reformen indfører begrebet uddannelsestid til afløsning af begrebet vejledende timetal. Uddannelsestidsbegrebet, som allerede anvendes i de gymnasiale uddannelser, er et udtryk for den samlede lærerstyrede kursistaktivitet. Uddannelsestiden er den tid, en kursist deltager i forskellige former for lærerstyret undervisning og øvrige aktiviteter, der er organiseret af institutionen til realisering af det enkelte fags mål, herunder faglig og metodisk vejledning. Uddannelsestiden opgøres i timer á 60 minutter.

Institutionen vil kunne tildele den enkelte kursist reduceret uddannelsestid på baggrund af en meritvurdering eller på baggrund af, at institutionen efter en konkret vurdering skønner, at den pågældende kursist har særlige faglige og studiemæssige forudsætninger.

3.6 Kvalitetsudvikling og resultatvurdering

Som led i kvalitetsudviklingen og resultatvurderingen foreslås det pålagt den enkelte institution at have et system til kvalitetsudvikling og resultatvurdering i forbindelse med uddannelsen og undervisningen, som det er tilfældet fx på det gymnasiale område. Sådanne krav skal ses i sammenhæng med det styringskoncept, der blandt andet er beskrevet i Styringsanalysen – analyse af uddannelsesområdets styringssystem.

Kvalitetssystemet skal fastlægge en procedure for selvevalueringer og løbende kvalitetsudvikling blandt andet med henblik på at sikre, at undervisningen er i overensstemmelse med de fastlagte mål, at der

er sammenhæng mellem undervisningsudbuddet og de faktiske behov, og at lærernes kvalifikationer er ajourført fagligt og pædagogisk. Det foreslås endvidere, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler for institutionernes selvevalueringer, jf. lovforslagets § 21 og bemærkningerne hertil.

3.7 Institutionel forankring

Lovforslaget omfatter undervisning, der udbydes på institutioner, der i henhold til lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. samt institutioner, der i henhold til lovforslagets § 3, stk. 2, af undervisningsministeren er godkendt til at udbyde og varetage almen voksenuddannelse.

I henhold til kapitel 6 i lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. skal kursisterne betale for at deltage i undervisningen med dertilhørende prøver, og selvstuderende skal betale for at aflægge prøve efter reglerne herom. Institutionen stiller efter de gældende regler vederlagsfrit alle de undervisningsmidler, der er nødvendige i undervisningen, til rådighed for kursisterne.

3.8 Implementering og evaluering

Som led i gennemførelsen af reformen er det hensigten at iværksætte udviklingsarbejder, der kan understøtte fornyelsen og udviklingen af uddannelsen. Udviklingsarbejderne vil blandt andet omhandle:

- a) Overgang til faglig målstyring.
- b) Udvikling af strategier til at sikre øget gennemførelse, herunder øget brug af teamsamarbejde mellem lærerne, og øget målretning af vejledning i forhold til den enkelte kursists behov.
- c) Udvikling af metoder til løbende evaluering af kursisters fremskridt.
- d) Anvendelse af løbende evaluering af undervisningen.

Med henblik på at vurdere effekten af reformen vil følgende blive evalueret:

- a) Gennemførelses- og prøvefrekvens, herunder afslutning af fag og niveauer uden prøve.
- b) Institutionernes anvendelse af de nye niveauer og adgangen til at udbyde fagelementer.
- c) Overgang fra avu til hf som følge af indførelsen af en almen forberedelseseksamen.
- d) Indførelse af krav om kvalitetsudvikling og resultatvurdering.

3.9 Individuel kompetencevurdering

Lovforslagets kapitel 13 om individuel kompetencevurdering er en videreførelse af § 1 i lov nr. 556 af 6. juni 2007 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Udbygning af anerkendelse af realkompetence på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v.), der bygger på regeringens redegørelse til Folketinget "Anerkendelse af realkompetencer i uddannelserne", november 2004, på Aftale om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden (velfærdsaftalen), juni 2006, og på Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen og Opfølgning på velfærdsaftalen, november 2006.

Reglerne om individuel kompetencevurdering træder, for så vidt angår avu-loven, i kraft den 1. august 2008.

Kapitlet dækker adgang til individuel kompetencevurdering alene med henblik på udstedelse af kompetencebevis i forhold til faglige niveauer inden for almen voksenuddannelse og almen gymnasiale uddannelser, der udbydes på VUC.

Realkompetence omfatter en persons samlede kvalifikationer, viden, færdigheder og kompetencer, uanset hvor og hvordan de er erhvervet. Vurdering og anerkendelse af realkompetence vil ske i forhold til et konkret fagligt niveau, som indgår i den pågældende uddannelse. Den enkelte skal bidrage til at dokumentere sine realkompetencer. Resultatet af kompetencevurderingen dokumenteres gennem udstedelse af bevis.

Der ydes offentligt tilskud i form af taxametertilskud til realkompetencevurdering. Realkompetencevurdering efter denne lov er vederlagsfri for ansøgeren.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget medfører øgede udgifter for Undervisningsministeriet på 0,4 mio. kr. årligt til fremstilling af nye centralt stillede skriftlige prøver. Udgiften afholdes inden for Undervisningsministeriets samlede ramme.

Med lovforslaget gives unge under 18 år mulighed for at blive optaget på avu på visse betingelser. Udgifterne til undervisning af unge under 18 år inklusive deltagerbetaling afholdes af kommunen. Der er forudsat et årligt optag på 1.000 unge under 18 år på avu. De kommunale merudgifter, der er forbundet med optagelse af unge under 18 år, skønnes til 16,4 mio. kr. årligt. Staten skønnes at få en tilsvarende mindreudgift på 16,4 mio. kr. årligt. I kursusåret 2008-2009 betaler staten for de unge under 18 år, som er optaget før den 1. august 2008, jf. afsnit 3.2.4.

Udgifter til realkompetencevurdering af unge under 18 år i forhold til fag på avu afholdes ligeledes af kommunen. Aktiviteten forventes at være af så begrænset omfang, at de økonomiske virkninger anses for omfattet af de ovenfor anførte skøn. Der vil blive optaget forhandlinger med de kommunale parter med henblik på en afklaring af de økonomiske konsekvenser.

Skønnede provenuvirkninger vedrørende undervisning af unge under 18 år. Mio. kr. 2007-pl

Mio. kr.	200 8	200 9	201 0
Offentlige udgifter i alt	0,0	0,0	0,0
Heraf kommuner	6,6	14,8	16,4
Heraf staten	- 6,6	- 14,8	- 16,4

Nettovirkningen af eventuelle ændringer med hensyn til tilgang og fuldførelse som følge af den reviderede fagrække og de nye niveauer, jf. lovforslagets §§ 4-6, forventes at være aktivitetsneutral.

Nettovirkningen af eventuelle ændringer med hensyn til tilgang og fuldførelse som følge af muligheden for en samlet eksamen forventes at være aktivitetsneutral, ligesom eventuelle merudgifter, der er forbundet med udstedelse af eksamensbeviser, anses for at være marginale.

Den løbende evaluering, jf. lovforslagets § 13, er en systematisering af den hidtil eksisterende praksis, hvorfor forslaget ikke skønnes at indebære merudgifter.

Med lovforslagets kapitel 9 lægges en struktur og en ramme for kvalitetsudviklingen og resultatvurderingen. Det er et arbejde, der i vidt omfang allerede foregår på institutionerne, hvorfor forslaget ikke skønnes at indebære merudgifter.

Udgifterne til de under afsnit 3.8 nævnte udviklingsarbejder og evalueringer afholdes inden for Undervisningsministeriets samlede ramme til forsøgs- og udviklingsarbejder.

5. De økonomiske konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget indebærer ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet mv.

6. De administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget indebærer ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

7. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

8. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget indebærer ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har forud for fremsættelsen for Folketinget været til høring hos følgende:

Finansministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Kulturministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Cirius, SUstyrelsen, UNI*C, Styrelsen for Evaluering og Kvalitetsudvikling af grundskolen, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Akademikernes Centralorganisation, Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse, Danmarks Erhvervsskoleforening, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Danmarks Lærerforening, Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Magisterforening, Dansk Teknisk Landsforbund, Danske Regioner, De Samvirkende Invalideorganisationer, Det Centrale Handicapråd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Foreningen af skoleledere ved tekniske skoler (FS), Foreningen af Uddannelses- og erhvervsvejledere, Forstanderkredsen for Produktionsskoler og produktionshøjskoler, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Gymnasiernes Bestyrelsesforening (GBF), Gymnasieskolernes Lærerforening, Gymnasieskolernes Rektorforening, Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening, Handelsskolernes Forstander- og Inspektørforening (HFI), Handelsskolernes Lærerforening (HL), Indvandrenet - Landsforeningen for Indvandrere og Flygtninge, KL, Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsundervisere, Landsorganisationen af Handelsskoleelever, Landssammenslutningen af Kursusstuderende, Lederforeningen for VUC, Lærernes Centralorganisation, Private Gymnasie- og studenterkurser, Produktionsskoleforeningen, Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser, Rådet for de Gymnasiale Uddannelser, Rådet for Etniske Minoriteter, Studievalg, VUC Bestyrelsesforening.

11. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat og kommuner		Lovforslaget forventes at medføre kommunale merudgifter på 0,1 mio. kr i 2009
Økonomiske konsekvenser for regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet mv.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Med formålsformuleringen præciseres det, at almen voksenuddannelse skal styrke voksnes forudsætninger og muligheder for at gennemføre en uddannelse efter et afsluttet avu-forløb, og at almen voksenuddannelse skal fremme voksnes interesse og motivation for at uddanne sig gennem hele livet, så de rustes til udfordringer i samfundslivet og i arbejdslivet. Uddannelsen tilbydes fortsat som enkeltfagsundervisning, og det understreges, at prøverne udgør en naturlig afslutning på undervisningsforløbet. Med reformen vil det som noget nyt blive muligt at sammensætte prøver i enkeltfag til en samlet almen forberedelseseksamen, der kan give krav på optagelse på 2-årigt hf, jf. lovforslagets § 36.

Kursisterne skal gennem uddannelsen udvikle faglig indsigt, viden og kompetencer, og de skal tilegne sig nye udtryksmåder, som sætter dem i stand til at kommunikere målrettet og nuanceret. Kursisternes kreative og innovative evner udvikles blandt andet gennem anvendelsen af forskellige arbejdsformer, som også bidrager til variation og progression i undervisningen.

Uddannelsen skal medvirke til, at den enkelte udvikler sin evne til at foretage selvstændige vurderinger og handle i en lokal og global sammenhæng. Omtalen af de grundlæggende værdier åndsfrihed, ligeværd og demokrati skaber forbindelse til andre uddannelsesområder, blandt andet hf-uddannelsen, som avu med reformen knytter sig direkte til.

Til § 2

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 2. Som led i kommunalreformen overtog

Undervisningsministeriet med virkning fra den 1. januar 2007 amtsrådets ansvar for at sikre, at alle, der er fyldt 18 år, kan få et relevant undervisningstilbud inden for rammerne af denne lov.

Ved fastlæggelsen af det geografiske område, som et samarbejde mellem voksenuddannelsescentre og andre godkendte udbydere af almen voksenundervisning skal dække, forudsættes der blandt andet, at blive lagt vægt på kursisters mulighed for at benytte kollektive transportmidler og på transporttider, så kursisterne får mulighed for at modtage undervisning inden for en rimelig geografisk afstand fra deres bopæl.

Til stk. 2

Med forslaget om, at institutionen får mulighed for at optage unge under 18 år, der har opfyldt undervisningspligten, er det hensigten, at Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) inddrages i vejledningen af den unge forud for optagelse på almen voksenuddannelse. Den unge kan optages på avu, såfremt avu-forløbet fremgår af den unges uddannelsesplan, der er aftalt mellem den unge, forældremyndighedsindehaveren og UU. Avu-institutionen afgør efter ansøgning fra den unge, om vedkommende kan optages. Med forslaget tilsigtes ikke nogen udvidelse i forhold til den hidtidige praksis.

Der henvises endvidere til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.4 samt til lovforslagets § 37 og 38.

Til stk. 3

Bestemmelsen blev indsat i loven som § 4 a som led i udbygningen af anerkendelse af realkompetence på voksen- og efteruddannelsesområdet mv.

Når en person søger om optagelse på avu, skal det ved optagelsen påses, at ansøgeren har en faglig baggrund, der gør det muligt at indplacere ansøgeren på et avu-niveau, som den pågældende vurderes at kunne afslutte. I forbindelse med ansøgning om optagelse vil der blive tilbudt kursisten en særskilt optagelsesvejledning. Det er ikke hensigten, at undervisningstilbuddet, herunder adgangen til at sammensætte fag til en almen forberedelseseksamen, skal benyttes af personer, der allerede er i besiddelse af kvalifikationer, der ligger på niveau med folkeskolens afsluttende prøver. Det forudsættes derfor, at institutionen, i forbindelse med en ansøgning om optagelse på avu efter en konkret vurdering af ansøgerens forudsætninger, vejleder den pågældende om, på hvilket niveau det vil være relevant for den pågældende at modtage undervisning. En almen forberedelseseksamen er derfor ikke tænkt som et tilbud til fx ansøgere, der allerede har aflagt folkeskolens 10. klasse-prøver, og som blot ønsker at forbedre resultatet for at opnå krav på optagelse på det 2-årige hf.

Til § 3

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 3, stk. 1, som angiver, hvilke institutioner der kan udbyde avu i henhold til lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. Med virkning fra den 1. januar 2007 overgik de tidligere amtskommunale voksenuddannelsescentre til at blive statsligt selvejende institutioner. Et voksenuddannelsescenters ret og pligt til at udbyde almen voksenuddannelse er ikke berørt heraf. Derimod vil også andre institutioner, der er omfattet af lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., kunne godkendes til at udbyde almen voksenuddannelse. For så vidt angår de nærmere institutionsrelaterede forhold henvises til den nævnte lov.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 3, stk. 2, der blev indsat i loven ved lov nr. 260 af 12. april 2000. Efter denne bemyndigelse har ministeren godkendt, at uddannelsesafdelinger ved fængsler under Direktoratet for Kriminalforsorgen kan udbyde undervisning og afholde prøver i fag inden for almen voksenuddannelse. Det forudsættes fortsat, at Direktoratet for Kriminalforsorgen har den koordinerende kompetence i forhold til den etablerede undervisning ved fængslerne. Ved godkendelsen

forudsættes det, at undervisningen tilrettelægges og gennemføres i henhold til de fastsatte regler med de fravigelser, Undervisningsministeriet kan godkende, dvs. fravigelser som er nødvendige på grund af fængselsskolernes særlige vilkår. Kursisters deltagelse i avu på institutioner under kriminalforsorgen er vederlagsfri for kursisterne. Justitsministeriet afholder udgifterne til undervisningen mv.

Siden 1956 har to højskoler, Egmont Højskolen og Nørgaards Højskole, haft tilladelse til at udbyde undervisning på avu-niveau. De to skoler udbyder avu-undervisning efter behov, og begge skoler har eksamensret. Denne tilladelse vil blive videreført.

Til § 4

Med forslaget præciseres det, at almen voksenuddannelse er tilrettelagt som et udbud af enkeltfag henholdsvis på basisniveau og på niveauerne G, F, E og D, hvor D er det højeste niveau. Det vil som hidtil ikke være muligt at aflægge prøve efter afsluttet undervisning på basisniveau. Der afsluttes med prøve på niveau G, som er på niveau med folkeskolens afgangsprøver. Der afsluttes endvidere med prøve på niveau D, som efter reformen er det højeste niveau inden for avu. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.5, om de nævnte niveaurs sammenhæng med faglige niveauer i folkeskolen, FVU, erhvervsuddannelsernes grundfag og de gymnasiale uddannelser.

En kursist, der har opfyldt kravene til aktiv deltagelse i undervisningen på et niveau, der ikke afsluttes med prøve, har ret til at modtage et deltagerbevis herfor.

En kursist, som afslutter undervisningen uden at aflægge prøve, herunder efter undervisning i et fagelement, har ret til at modtage attestation for den undervisning, kursisten har fulgt.

Der henvises til lovforslagets § 16 om muligheden for at erhverve en almen forberedelseseksamen.

Til § 5

Ved fastlæggelsen af det samlede fagudbud er det på den ene side vigtigt at sikre en vis ensartethed, der reelt kan imødekomme behovet for almen kompetence, og på den anden side at give mulighed for en vis lokal og regional fleksibilitet. Derfor skelnes der fortsat mellem kernefag, som skal udbydes på alle niveauer mindst én gang årligt ved hver institution, og tilbudsfag, jf. § 6. Den enkelte institution kan ud fra en vurdering af behovet vælge at udbyde både historie og samfundsfag eller blot det ene af fagene. Det samme gælder fagene tysk og fransk.

Med reformen udbygges rækken af kernefag med faget dansk som andetsprog af hensyn til de mange tosprogede kursister, og som noget nyt beskrives faget på alle avu-niveauer. Derved vil faget blive et reelt alternativ til faget dansk, og tosprogedes mulighed for at tilegne sig dansk på tilstrækkeligt niveau vil blive sikret.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.2, om nyt tilbud til tosprogede.

Til § 6

Det er overladt til de samarbejdende institutioner, jf. lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., at samarbejde om deres uddannelsesudbud, så det samlede fagudbud bliver alsidigt, og at kravet om, at de voksne kursister, jf. § 2, stk. 1, inden for rimelig geografisk afstand fra deres bopæl kan modtage almen voksenuddannelse, kan opfyldes. Det er overladt til den enkelte institution i samarbejde med de øvrige institutioner inden for det forpligtende samarbejde at vurdere behovet for at oprette konkrete tilbudsfag.

Fagudbuddet tilrettelægges under hensyn til lovforslagets overordnede sigte i forhold til unge voksne, herunder unge tosprogede, og modne voksnes behov for effektiv faglig progression og faglig relevans.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.5.2, om revision af fagrækken.

Til § 7

Bestemmelsen viderefører den gældende lovs § 4, stk. 2, hvorefter undervisningsministeren kan føje nye fag til fagrækken, jf. §§ 5 og 6. Endvidere gives der hjemmel til, at ministeren kan tilføje nye niveauer til den allerede eksisterende fagrække. De nærmere regler herom vil komme til at fremgå af den bekendtgørelse, der vil blive udstedt i medfør af lovforslagets § 11.

Den tidligere adgang for ministeren til at godkende særlige fagudbud baseret på lokale fagbeskrivelser ophæves. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.5.2, om revision af fagrækken.

Til § 8

Som noget nyt foreslås det, at der som led i en øget fleksibilitet indføres mulighed for, at undervisningen i de enkelte fag kan udbydes som elementer af faget. Der vil i bekendtgørelsesform blive fastsat regler om adgangen til at udbyde elementer af fag, herunder krav om uddannelsestid af et element, der skal udbydes som en afgrænset enhed inden for fagets mål. Det er hensigten, at et fagelement højst kan udgøre halvdelen af fagets uddannelsestid. Et fagelement må ikke udbydes som led i et fuldt fagforløb, så faget splittes i et antal enheder. Der vil blive stillet krav om, at institutionen udarbejder en beskrivelse af fagelementets indhold.

Et fagelement leder ikke frem til prøve, men kursister, der ønsker at aflægge en prøve efter undervisningen i et fagelement, vil kunne aflægge prøve som selvstuderende efter reglerne herom. Efter reglerne om deltagerbetaling omfatter betaling for undervisning i et fagelement dog tillige adgangen til at aflægge prøve i faget.

Forslaget kan blandt andet øge fleksibiliteten i forbindelse med merit for en del af et fag, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 17, og det kan endvidere ses i sammenhæng med den individuelle kompetencevurdering, der som noget nyt er blevet en mulighed med virkning fra 1. august 2008, jf. lovforslagets kapitel 13 og bemærkningerne hertil.

Til § 9

Begrebet værkstedsundervisning har gennem tiden givet anledning til en række misforståelser. Derfor foreslås det, at den opgave, som i den gældende lovs § 4, stk. 3, er benævnt værkstedsundervisning, videreføres under begrebet supplerende, differentieret undervisning.

Tilbuddet indebærer, at institutionen skal tilbyde enhver kursist et supplement til den almindelige undervisning ud over fagets uddannelsestid. Bestemmelsen indebærer, at institutionen skal tilrettelægge den supplerende undervisning differentieret med fokus på den enkelte kursists interesse og behov. Tilbuddet vil fx kunne give kursisten mulighed og tid til faglig fordybelse eller til en grundigere gennemgang af vanskelige emner.

Institutionen beslutter omfanget af den supplerende, differentierede undervisning og fastlægger kursistens individuelle uddannelsestid hertil. Undervisningen medgår i kursistens uddannelsestid, der ligger ud over fagenes uddannelsestid, og er vederlagsfri for kursisten.

Institutionens faciliteter kan som hidtil stilles til rådighed for kursisterne uden for uddannelsestiden.

De nærmere regler om undervisningen vil komme til at fremgå af den bekendtgørelse, der vil blive udstedt i medfør af lovforslagets § 11.

Til § 10

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 4, stk. 4, hvorefter en institution kan udbyde særligt tilrettelagt introducerende undervisning. Formålet hermed er som hidtil at kunne tilgodese den persongruppe, der på den ene side har ønsker og behov for at komme i gang med uddannelsen, men som på den anden side står usikker og fremmed over for deltagelsen. Introducerende undervisning vil kunne oprettes og tilrettelægges efter behov inden for en ramme på 22-45 timers uddannelsestid. Ud over at introducere kursisterne til avu-fag, herunder til de faglige krav, skal undervisningen give kursisterne et generelt indblik i arbejdsmetoder og bidrage til afdækning af kursisternes faglige forudsætninger og uddannelsesmæssige muligheder. Forløbet vil derfor indeholde uddannelsesvejledning i bred forstand.

Introducerende undervisning medgår i kursistens uddannelsestid. Det er ikke en betingelse for tilmelding og deltagelse i introducerende undervisning, at kursisten er tilmeldt anden undervisning. Deltagelse er vederlagsfri for kursisten.

De nærmere regler om undervisningen vil komme til at fremgå af den bekendtgørelse, der vil blive udstedt i medfør af lovforslagets § 11.

Til § 11

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af den gældende lovs § 4, stk. 5.

Ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om undervisningens indhold og omfang vil blive udmøntet i bekendtgørelsesform. Med forslaget vil der blive indført en timetalsramme for lærerstyret kursusaktivitet, dvs. den tid kursisten deltager i forskellige former for lærerstyret undervisning, og øvrige aktiviteter, der er organiseret af institutionen til realisering af uddannelsens mål, herunder faglig og metodisk vejledning, betegnet uddannelsestid, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 3.5.5, hvorefter uddannelsestiden opgøres i timer á 60 minutter.

Med faglig og metodisk vejledning menes lærerens vejledning af kursisterne (individuelt eller fælles) i forhold til faget, med henblik på at styrke kursisternes faglige kompetencer og progression, fx vejledning om forskellige læsestrategier, notatteknik, hensigtsmæssige arbejdsmetoder ved forberedelse og fremlæggelse af mundtlige oplæg, udarbejdelse af projekter og skriftlige opgaver, etc.

Med henblik på at imødekomme de voksnes behov for forskellige tilrettelæggelsesformer vil der ud over den med § 8 foreslåede mulighed for at kunne modtage undervisning i elementer af fag i bekendtgørelsesform blive angivet en maksimal grænse for virtuelle undervisningsforløb.

De faglige mål for undervisningen skal i videre omfang end i dag være tydelige og direkte anvendelige til styring af undervisningen. Fagene skal være styret af klare mål, så de tydeligt markerer undervisningens niveau, det centrale indhold og dermed progressionen mellem de forskellige niveauer i de enkelte fag. De faglige mål angiver de vurderingskriterier, som den enkelte kursists faglige præstation skal bedømmes efter. Målene skal således være evaluerbare, så det er muligt at vurdere graden af målopfyldelse.

Som følge af overgangen til faglig målstyring vil den gældende regel om, at der skal udarbejdes en beskrivelse af det gennemførte undervisningsforløb (en forløbsbeskrivelse) blive ophævet.

Ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om fagenes mål, indhold og omfang vil blive udmøntet

i nye læreplaner for hvert fag på hvert niveau, der indgår i uddannelsen. Det vil samtidigt blive anført, hvilke prøver der indgår i fag, hvor undervisningen afsluttes med prøve.

Læreplanerne vil tage afsæt i modellen for læreplanerne for hf-uddannelsen. Anvendelsen af de samme principper for tilgang til fagene er et vigtigt redskab i forhold til målsætningen om at skabe større sammenhæng mellem avu og hf.

Som i dag vil der blive udarbejdet en vejledning til hvert fag. Vejledningen vil uddybe læreplanen og indeholde eksempler på undervisningsforløb.

Det vil fortsat være muligt for institutionen at tilrettelægge undervisningen i de enkelte fag, så undervisningen kan påbegyndes uden for den ordinære starttermin i august, men fx også i januar eller løbende gennem kursusåret, afhængigt af lokale ønsker og behov.

Til § 12

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 4, stk. 3, hvorefter institutionen uden for fagrækken og uden for kursistens uddannelsestid skal tilbyde uddannelses- og erhvervsvejledning. Vejledningen omfatter såvel faglig som personlig vejledning til at gennemføre uddannelsesforløbet med udbytte. Institutionens leder har kompetencen til at træffe nærmere beslutning om organisering og tilrettelæggelse af vejledningen.

Vejledningsindsatsen skal ses i sammenhæng med blandt andet den vejledning, der gives i forbindelse med optagelsen på uddannelsen, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 2, stk. 3, den faglige og metodiske vejledning, der indgår i uddannelsestiden, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 11, og den løbende evaluering, jf. lovforslagets § 13. Vejledningen målrettes de kursister, der har særligt behov for vejledning. Med forslaget tilsigtes ikke en forøgelse, men en øget målretning af vejledningsindsatsen.

Til § 13

Til stk. 1

Der foreslås som noget nyt en systematisering af den interne evaluering, så den enkelte kursist får et klart billede af egne styrker, svagheder og fremskridt. Evalueringen skal danne grundlag for vejledning af den enkelte kursist med hensyn til både faglig udvikling og udvikling af arbejdsmetoder.

Den løbende evaluering har desuden sammenhæng med den vejledning, der skal tilbydes kursisterne med henblik på gennemførelse af uddannelsen, jf. lovforslagets § 12.

Til stk. 2

Som noget nyt præciseres det endvidere, at undervisningen løbende skal evalueres, så det sikres, at undervisningens kvalitet lever op til de mål, der er for uddannelsen og de enkelte fag.

Kursisterne skal deltage aktivt i evalueringen. Resultatet af evalueringen drøftes med holdet og anvendes til at justere undervisningens progression og niveau i forhold til kursisternes faglige formåen.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.

Til stk. 3.

Det er hensigten, at reglerne om intern evaluering vil blive omfattet af den bekendtgørelse, der vil blive udstedt i medfør af lovforslagets § 11.

Til § 14

Til stk. 1

Som noget nyt foreslås det, at der indføres en pligt for kursisterne til at deltage aktivt i undervisningen,

herunder at aflevere opgaver, der lever op til de krav til aktiv deltagelse, som institutionen har fastsat, jf. afsnit 3.5.4 i de almindelige bemærkninger. Fokus skal rettes mod kursisternes faglige præstationer, herunder deres arbejde med at nå de faglige mål.

Herudover foreslås det, at institutionen som led i fastsættelsen af de lokale regler om aktiv deltagelse og orden kan indføre mødepligt til undervisningen. Baggrunden for dette er især det stigende antal unge kursister, for hvem det kan være særligt formålstjenligt at indføre mødepligt. Ved institutioner, der udbyder andre former for uddannelser, fx hf-uddannelsen, kan der desuden efter behov gennemføres en vis parallelitet i regelsættet.

Registrering af studieaktivitet er ikke knyttet til en bestemt måde at tilrettelægge undervisningen på. I fag på niveauer, der ikke afsluttes med prøve, er det hensigten, at uddannelsestiden skal afsluttes med et projekt eller lignende, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 3.5.3, som er en betingelse for, at kursisten kan betragtes som aktivt deltagende i undervisningen.

Til stk. 2

Alle sanktioner skal stå i rimeligt forhold til de begåede overtrædelser af reglerne og kan kun pålægges efter en konkret vurdering.

Til stk. 3

Undervisningsministeren kan i bekendtgørelsesform fastsætte rammer for institutionernes regler om aktiv deltagelse og orden.

Til § 15

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 5, stk. 3. Som noget nyt vil udmøntningen af bemyndigelsen blive udvidet til også at omfatte udstedelse af eksamensbevis, hvilket skal ses i sammenhæng med den foreslåede adgang til at erhverve en almen forberedelseseksamen, jf. § 16. Adgangen til, at personer, der ikke har fulgt undervisning, kan indstille sig til prøve som selvstuderende, videreføres uændret.

Til stk. 2

Bestemmelsen indebærer, at en kursist, der har afsluttet et fag på et niveau, der ikke kan afsluttes med prøve, og som har deltaget aktivt i undervisningen, herunder afleveret det krævede projekt, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 14 og de almindelige bemærkninger, afsnit 3.5.3, har krav på udstedelse af et deltagerbevis. En kursist, der ikke opfylder kravet til aktiv deltagelse, har krav på en attestation for den undervisning, kursisten har fulgt.

Til § 16

Som noget nyt foreslås det, at det bliver muligt at erhverve en almen forberedelseseksamen omfattende beståede prøver i enkelte fag, jf. afsnit 3.2.1 i de almindelige bemærkninger. Der er intet krav om, at de fag, der skal indgå i eksamen, skal være bestået inden for en bestemt periode.

For at kursisten kan få et eksamensbevis, kræves det, at alle prøverne er bestået, jf. reglerne i bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse. Et eksamensbevis, der - ud over dansk/dansk som andetsprog, engelsk og matematik alle på D-niveau - indeholder naturvidenskab på mindst G-niveau samt et af fagene historie, samfundsfag, tysk eller fransk på mindst niveau G, giver krav på optagelse på det 2-årige hf, jf. lovforslagets § 36. Det er en betingelse for kravet, at kursisten søger om optagelse i direkte forlængelse af den eksamenstermin, hvor kursisten har aflagt den sidste af de prøver, der indgår i almen forberedelseseksamen for den pågældende. Bekendtgørelsen om optagelse i de gymnasiale uddannelser vil blive justeret i overensstemmelse hermed.

Til § 17

Forslaget indebærer, at en kursist efter ansøgning kan få merit for de kvalifikationer, der er opnået før optagelse på det pågældende fag, såfremt institutionen konkret vurderer, at de pågældende kvalifikationer kan erstatte dele af undervisningen, uanset på hvilken måde ansøgeren kan dokumentere de kompetencer, for hvilke der søges merit. Institutionen kan for den pågældende kursist tilrettelægge et undervisningsforløb i det pågældende fag med en kortere uddannelsestid.

Til § 18

En kursist vil i den samlede eksamen efter ansøgning kunne få merit for afsluttede fag på samme eller højere niveau, herunder merit opnået gennem et kompetencebevis i det pågældende fag, jf. lovforslagets § 29.

Til § 19

Efter forslaget bemyndiges ministeren til at fastsætte regler om merit. Reglerne om kravene til en almen forberedelseseksamen vil komme til at fremgå af bekendtgørelse om prøver og eksamen i de almene og studieforberedende ungdoms- og voksenuddannelser (Eksamensbekendtgørelsen). Det er hensigten, at et eksamensbevis ikke kan udstedes alene på baggrund af kompetencebeviser, men at prøverne i mindst 3 af de 5 fag, der indgår i en almen forberedelseseksamen, skal være aflagt og bestået.

Til § 20

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 4, stk. 6. Institutionen er ansvarlig over for Undervisningsministeriet for afholdelse af prøver og eksamen ved institutionen.

I henhold til lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. kan undervisningsministeren udstede påbud til institutioner, hvis virksomhed ikke er i overensstemmelse med avu-loven.

Til § 21

Som noget nyt foreslås det, at der bliver lagt en struktur og en ramme for den kvalitetsudvikling og resultatvurdering af uddannelsen og undervisningen, der allerede i vidt omfang foregår på institutionerne. Kvalitetssystemet skal indeholde en procedure for selvevalueringer og løbende kvalitetsudvikling med henblik på blandt andet at sikre, at undervisningen er i overensstemmelse med de fastsatte mål.

Reglerne om kvalitetssikring vil blive udmøntet i bekendtgørelsesform. Reglerne vil ikke fastlægge en bestemt metodik for selvevaluering og kvalitetsudvikling men fastsætter nogle krav, som den valgte metode skal leve op til. Institutionen skal altid kunne dokumentere sit kvalitetssystem over for undervisningsministeren, blandt andet i medfør af de almindelige regler om ministerens tilsyn.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.6.

Til § 22

Til stk. 1

Med forslaget sikres det, at ministeriet, som det er tilfældet i dag, har adgang til at indhente oplysninger fra institutionerne. Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v.

Det beror på undervisningsministerens skøn, hvorvidt oplysning om undervisningen, uddannelsen, kursisterne og personalet er nødvendig for, at ministeren kan gennemføre tilsyn og udarbejde statistik. Det

vil herved blive taget i betragtning, at der skal være proportionalitet i forhold til det samlede ressourceforbrug ved udarbejdelsen af oplysningerne, så institutionerne m.fl. ikke belastes unødigt.

Bestemmelsen er endvidere en videreførelse af den gældende lovs § 11 f, der blev indsat i avu-loven ved lov nr. 556 af 6. juni 2007 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Udbygning af realkompetencevurdering på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v.). Efter bestemmelsen kan undervisningsministeren, som led i undervisningsministerens tilsynsforpligtelse med aktiviteterne på de statsligt selvejende institutioner, af institutionen kræve alle oplysninger i forbindelse med realkompetencevurdering. Bemyndigelsen tænkes fortrinsvis anvendt som led i tilsynet, herunder til at indhente oplysninger om omfanget af udstedte kompetencebeviser og deres indhold.

Til stk. 2

Som led i digitaliseringen af uddannelsessektoren forslås det, at der, i lighed med andre love, indføres en hjemmel til, at ministeren kan stille krav om blandt andet elektronisk indberetning af oplysninger samt om anvendelse af digital signatur.

Til § 23

Til stk. 1

Forslaget er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 11, stk. 1, hvorefter ministeren bemyndiges til at fravige loven, såfremt det anses for påkrævet for at fremme forsøgs- og udviklingsarbejder. Det forudsættes, at en fravigelse sker for en midlertidig kortere periode.

Til stk. 2

Med hjemmel i lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. kan Undervisningsministeriet yde tilskud til udviklings- og forsøgsvirksomhed eller andre formål til de institutioner, der er omfattet af denne lov. Da den nævnte lov ikke omfatter institutioner under fx Kriminalforsorgen, foreslås det, at det sikres, at også andre institutioner kan opnå tilskud til forsøgs- og udviklingsarbejder mm.

Til § 24

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 9, som indsat i loven ved lov nr. 590 af 24. juni 2005. I forbindelse med udmøntningen af lovens bemyndigelser for ministeren til at fastsætte regler vil det i bekendtgørelsesform konkret fremgå, hvornår en afgørelse, som institutionen træffer, kan påklages til ministeriet. Bemyndigelsen tænkes anvendt, så alene retlige forhold, fx overholdelse af forvaltningsloven i pædagogiske anliggender, kan indbringes for Undervisningsministeriet. Pædagogiske anliggender er blandt andet spørgsmål om optagelse og om bortvisning. Klagefristen forventes uændret at blive på 2 uger fra afgørelsens meddelelse til kursisten. Endvidere vil der blive fastsat regler om klageproceduren.

Til stk. 2

Uddannelsesinstitutionernes afgørelser om anerkendelse af merit, jf. lovforslagets kapitel 8, kan indbringes for Kvalifikationsnævnet inden for en klagefrist på 4 uger. Kvalifikationsnævnets virksomhed vil alene omfatte resultatet af den faglige vurdering.

Til § 25

I eksamensbekendtgørelsen, der er fælles for forberedende voksenundervisning, almen voksenuddannelse og de gymnasiale uddannelser, er der fastsat regler om adgangen til at klage over forhold i forbindelse med prøver og eksamen, herunder adgang til at klage over bedømmelsen ved prøverne. Bekendtgørelsen

vil blive revideret som følge af blandt andet. den foreslåede indførelse af almen forberedelseseksamen, jf. lovforslagets § 16 og bemærkningerne hertil.

Til § 26

Som noget nyt foreslås det, at der indføres kvalifikationskrav til lærere, der varetager undervisning inden for almen voksenuddannelse. Allerede i dag har hovedparten af lærerne en uddannelse svarende til lærer i folkeskolen. Efter lovforslaget stilles der krav om, at lærere, der varetager undervisning i de enkelte fag, skal have en linjefagsuddannelse, såfremt det pågældende fag findes som linjefag.

For at kunne varetage undervisning i dansk som andetsprog foreslås det som noget nyt, at den pågældende har uddannelsen som lærer i dansk som andetsprog for unge og voksne, jf. bekendtgørelse nr. 287 af 14. maj 1998.

Det er den enkelte institution som ansættende myndighed, der ved ansættelsen af den pågældende skal sikre sig, at de formelle kvalifikationskrav er opfyldt, eller at ansøgerens samlede viden, færdigheder og kompetencer vurderes at være på linje hermed. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.

Til § 27

Bestemmelserne i kapitel 13 er en videreførelse af § 11 a, der blev indsat i avu-loven ved lov nr. 556 af 6. juni 2007 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Udbygning af realkompetencevurdering på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v.). Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.9.

Tilbuddet er alene rettet mod personer, der ikke samtidigt søger om optagelse på almen voksenuddannelse (avu) eller på en gymnasial uddannelse, evt. tilrettelagt som enkeltfag, eller som ikke ønsker at aflægge prøve som selvstuderende.

For den enkelte institution omfatter forpligtelsen til at foretage en kompetencevurdering alene en vurdering i forhold til de fag, der udbydes på den pågældende institution på niveauerne G-A.

Retten til at foretage kompetencevurdering omfatter foruden fag, der aktuelt udbydes, tillige fag, hvor der på institutionen er personer, der har ajourført undervisningskompetence i det eller de fag, kompetencevurderingen skal ses i forhold til, og som institutionen har udbudt inden for de seneste par år.

Til § 28

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 11 b, der blev indsat i avu-loven ved lov nr. 556 af 6. juni 2007 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Udbygning af realkompetencevurdering på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v.). Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.9.

Med avu-reformens indførelse af en almen forberedelseseksamen er det hensigten, at der ikke kan udstedes bevis for en almen forberedelseseksamen alene bestående af kompetencebeviser. Der henvises til lovforslagets § 19 og bemærkningerne hertil.

Til § 29

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 11 c, der blev indsat i avu-loven ved lov nr. 556 af 6. juni 2007 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Udbygning af realkompetencevurdering på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v.). Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.9.

Reglerne for udformningen af et kompetencebevis vil blive udmøntet i bekendtgørelsesform.

Til § 30

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 11 d, der blev indsat i avu-loven ved lov nr. 556 af 6. juni 2007 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Udbygning af realkompetencevurdering på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v.). Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.9.

Der vil blive udstedt en selvstændig bekendtgørelse om individuel kompetencevurdering med forventet ikrafttræden den 1. august 2008.

Til § 31

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 11 e. Klage over institutionernes afgørelser om anerkendelse af realkompetence kan indbringes for Kvalifikationsnævnet inden for en klagefrist på 4 uger. Kvalifikationsnævnets virksomhed vil alene omfatte resultatet af den faglige vurdering.

Klage over retlige mangler i forbindelse med institutionens afgørelse om merit og om realkompetencevurdering kan indbringes for institutionen inden 2 uger fra afgørelsens meddelelse.

Der kan fastsættes administrative regler om uddannelsesinstitutionernes behandling af klager.

Til § 32

Til stk. 1

Loven træder i kraft den 1. august 2009.

Til stk. 2

Som følge af den tidligere praksis, hvor visse amtsråd har givet adgang til, at unge under 18 år er blevet optaget på avu, foreslås det, at lovforslagets § 2, stk. 2, træder i kraft den 1. august 2008, således at unge under 18 år kan optages allerede fra dette tidspunkt på de nye vilkår. For kursister under 18 år, der allerede før den 1. januar 2007 var optaget på VUC, er det ved tekstanmærkning nr. 184 ad § 20.74.02 godkendt, at undervisningsministeren yder tilskud til disse unge med henblik på, at de kan gennemføre og afslutte det planlagte uddannelsesforløb. Det er imidlertid en forudsætning for udbetaling af tilskud, at der foreligger en plan for uddannelsesforløbet, hvoraf det fremgår, hvordan uddannelsesforløbet skal sammensættes, og hvornår det afsluttes. Indtil avu-lovens ikrafttræden har ministeren gennem dispensation fra den gældende avu-lov givet mulighed for, at VUC på særlige betingelser kan optage nye kursister under 18 år. I henhold til dispensationen kan unge under 18 år modtage undervisning i perioden fra 1. august 2007 til 1. august 2009, på hvilket tidspunkt den unge skal have afsluttet sit forløb. Den unge skal have påbegyndt undervisningsplanen inden den 1. september 2008, og nye planer kan ikke indgås efter 31. juli 2008. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.4. Som konsekvens af den foreslåede ændring af avu-loven foreslås lovforslagets § 37 vedrørende kommunal betaling for unge under 18 år (§ 30 a i lov om institutioner for almen- og voksenuddannelse m.v.) ligeledes at træde i kraft den 1. august 2008 med virkning for kursister, der optages på avu i henhold til lovforslagets § 2, stk. 2, efter den 1. august 2008.

Som konsekvens af den foreslåede ændring af avu-loven, hvorefter unge under 18 år på visse betingelser kan optages på avu, foreslås lovforslagets § 38 vedrørende produktionsskoledeltagere også at træde i kraft den 1. august 2008.

Til stk. 3

Kompetencekravet til lærere ved avu skal opfyldes i forbindelse med nyansættelser med virkning fra

den 1. august 2009. Lærere, der er ansat før dette tidspunkt, berøres således ikke af lovforslagets § 26. Det forudsættes imidlertid fortsat, at de pågældende lærere har de fornødne kvalifikationer til at varetage undervisningen.

Til stk. 4

Det foreslås, at ændringen i anvendelsesområdet for momskompensationsbestemmelsen i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. har virkning for finansåret 2007 eller senere. Der er tale om en begunstigende ændring for institutionerne, der betyder, at der i 2008 kan udbetales momskompensation også til udgifter, som institutionerne har haft i 2007 og i 2008 frem til 1. august til aktiviteter, hvortil der ikke er ydet tilskud efter § 30 i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., men efter andre bestemmelser i nævnte lov.

Til § 33

Det foreslås, at den gældende avu-lov ophæves samtidigt med, at den nye avu-lov træder i kraft, jf. § 32.

Til § 34

Bestemmelsen indebærer, at kursister, der på grund af sygdom eller anden af institutionen godkendt årsag ikke har haft mulighed for at aflægge prøve i forlængelse af undervisningen efter de hidtil gældende regler, skal have mulighed for at aflægge prøve i den førstkommende prøvetermin efter lovens ikrafttræden efter de hidtil gældende regler.

Til § 35

Reglerne i lovforslagets kapitel 13 er en videreførelse af de regler, der blev indsat i avu-loven ved lov nr. 556 af 6. juni 2007 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Udbygning af realkompetencevurdering på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v.). Den nævnte lov vil blive omfattet af lovovervågning. Som led i overvågningen vil Undervisningsministeriet gennemføre en undersøgelse med det formål at vurdere, om de nye ordninger har den tilsigtede virkning og kvalitet. I den forbindelse foretages en vurdering af uddannelsesinstitutionernes rolle og ansvar. Idet reglerne om individuel kompetencevurdering i henhold til avu-loven træder i kraft den 1. august 2008 foreslås det, at revisionsbestemmelsen videreføres.

Til § 36

Som led i avu-reformen foreslås det, at ansøgere, der har bestået en almen forberedelseseksamen efter reglerne herom, jf. lovforslagets § 16 og bemærkningerne hertil, får krav på optagelse i det 2-årige hf på lige fod med ansøgere fra folkeskolens 10. klasse, jf. hf-lovens § 6. Forslaget til ændring af hf-loven er derfor en konsekvens af dette.

For at en ansøger med en almen forberedelseseksamen kan få krav på optagelse uden optagelsesprøve, vil der blive stillet krav om, at ansøgeren har aflagt avu-prøverne i dansk, engelsk, matematik, på niveau D, naturvidenskab samt et af fagene historie, samfundsfag, tysk eller fransk, på mindst niveau G. Dette svarer til, at ansøgere fra folkeskolens 10. klasse skal have aflagt prøverne i dansk, engelsk, matematik, 2. fremmedsprog (fransk eller tysk) og fysik/kemi. Svarende til, at ansøgere, der har aflagt folkeskolens prøver, skal søge optagelse i umiddelbar forlængelse af 10. klasse for at have krav på optagelse, skal ansøgere med en almen forberedelseseksamen søge optagelse i den førstkommende optagelsestermin efter aflæggelsen af den sidste af de prøver, der indgår i almen forberedelseseksamen for den pågældende.

Ansøgere med en almen forberedelseseksamen skal i modsætning til elever, der kommer direkte fra 10.

klasse, have bestået alle prøverne, dvs. mindst have opnået karakteren 2 i hver prøve. Forskellen er begrundet i, at ansøgere med en almen forberedelseseksamen i modsætning til ansøgere, der kommer direkte fra folkeskolen, ikke har en uddannelsesplan. For ansøgere, der kommer direkte fra folkeskolen har lærere og vejledere, der har kendt eleven gennem længere tid, bedre mulighed for at bedømme, om elevens valg af ungdomsuddannelse er truffet på et realistisk og tilstrækkeligt grundlag, end et minimumsresultat opnået ved en prøve vil kunne indicere. Bekendtgørelsen om optagelse i de gymnasiale uddannelser vil blive ændret i overensstemmelse hermed.

Ansøgere med en almen forberedelseseksamen vil som andre have de samme muligheder for at blive optaget efter en konkret vurdering, herunder en optagelsesprøve, i de øvrige sammenhængende gymnasiale uddannelser og på gymnasiale enkeltfag.

Til § 37

Til nr. 1

Til stk. 1-2

Det foreslås, at alle udgifter vedrørende undervisning af unge under 18 år, der er omfattet af den foreslåede § 2, stk. 2, i avu-loven, skal afholdes af bopælskommunen. Ved bopælskommunen forstås den kommune, hvor kursisten på den første dag i undervisningsmodulet er tilmeldt folkeregistret.

Der vil på de årlige finanslove blive fastsat en enhedstakst, som kommunerne skal betale for de unge under 18 år på avu. Enhedstaksten vil blive fastsat under hensyn til, at den ikke skal dække udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms. Udgifterne til ikke-fradragsberettiget indkøbsmoms vil kunne refunderes i henhold til Undervisningsministeriets momskompensationsordning, jf. den foreslåede affattelse af § 37.

Enhedstaksten vil skulle dække de aktivitetsafhængige taxametertilskud, deltagerbetaling samt betaling for undervisningsmidler. Med hensyn til undervisningsmidler er hjemlen til opkrævning af betaling herfor på almen voksenuddannelse ikke aktuelt udmøntet.

Det forventes, at enhedstaksten for 2008 vil blive 83.900 kr. pr. årskursist.

På bygningsområdet er der fastsat særlige takster på finansloven, fordi de tidligere amtskommunale uddannelsesinstitutioner, herunder voksenuddannelsescentre, ikke har overtaget deres bygninger fra staten. De modtager derfor for ordinære kursister ikke taxametertilskud for den del af bygningsudgiften, der afholdes direkte af staten. For aktivitet, der finansieres af andre end staten, er derfor på finansloven fastsat særlige takster for bygningsområdet. Forskellen mellem bygningstaxameteret og de kalkulerede udgifter til indvendig vedligeholdelse skal institutionen indbetale til Undervisningsministeriet til medfinansiering af omkostningerne forbundet med de bygninger, som staten stiller til rådighed. Institutionerne vil også for elever omfattet af den foreslåede § 2, stk. 2, i avu-loven skulle indbetale denne forskel til Undervisningsministeriet.

Hvis kursisten ikke er fyldt 18 år på den første dag i undervisningsmodulet, vil kommunen skulle afholde udgiften til undervisningsmodulet, også selvom en del af modulet finder sted, efter kursisten er fyldt 18 år. Tilskud til almen voksenuddannelse udløses efter en individuel tælleddag for hvert fag, som kursisten følger. Tælleddagen falder, når kursisten har gennemført 20 pct. af undervisningen. Aktiviteten tælles en gang, medmindre forløbet krydser et årsskifte, hvor der foretages en optælling både før og efter årsskiftet. Det er alene kursistens alder på første dag af undervisningsmodulet, der har betydning, og ikke alderen på tælleddagen. Kommunalbestyrelsen skal alene betale for kursister, der ville have udløst statstilskud, hvis der havde været tale om en ordinær kursist. Hvis kursisten derimod er fyldt 18 år på den første dag i undervisningsmodulet, vil kursisten være en ordinær kursist, hvortil der ydes tilskud efter de almindelige regler, ligesom de almindelige bestemmelser om deltagerbetaling finder anvendelse.

Bestemmelsen omfatter alene kursister på institutioner, der for ordinære årskursister på avu modtager statstilskud i henhold til Undervisningsministeriets lovgivning.

Den foreslåede § 2, stk. 2, i avu-loven vil også omfatte højskoleelever og produktionsskoledeleagere

under 18 år, der som led i henholdsvis prøveforberedende og kompetencegivende undervisning som led i højskoleopholdet, jf. § 1 a i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), eller undervisning, uddannelser og kurser, som er oprettet ved eller i medfør af en uddannelseslov, jf. produktionsskolelovens § 2, stk. 6, samtidigt modtager avu-undervisning. De pågældende vil have adgang til avu, hvis betingelserne i den foreslåede § 2, stk. 2, i avu-loven er opfyldt. Dvs. avu-uddannelsesforløbet skal indgå i uddannelsesplanen for de unge under 18 år, der som led i et højskoleophold med prøveforberedende og kompetencegivende undervisning eller et produktionskoleophold følger undervisning, uddannelser og kurser, som er oprettet ved eller i medfør af en uddannelseslov. Finansieringen af avu-undervisningen vil skulle ske efter de almindelige bestemmelser, dvs. ved kommunal betaling, jf. for højskoleelever reglerne i § 22, stk. 2, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 1448 af 13. december 2006 om tilskud m.v. til folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), og for produktionsskoleledtagere de foreslåede ændringer i produktionsskoleloven i lovforslagets § 38.

Egmont Højskolen og Nørugaards Højskole, der har tilladelse til at udbyde undervisning på avu-niveau modtager tilskud efter lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) og modtager ikke tilskud efter lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Til stk. 3

Uddannelsesinstitutioner, der for ordinære elever er berettigede til at modtage tilskud eller bevilling fra Undervisningsministeriet, vil skulle beregne og opkræve betaling af tilskud eller bevilling for personer omfattet af den foreslåede § 2, stk. 2, i avu-loven. Betalingen af tilskud sker på grundlag af antal årskursister efter de enhedstakster, der er fastsat på finansloven i det pågældende år. Opkrævningen sker hos kursistens bopælskommune.

Til stk. 4

Der vil skulle udstedes en ny bekendtgørelse om betaling for almen voksenuddannelse for unge under 18. Heri vil blive fastsat regler om kommunalbestyrelsens tilmelding af kursisterne, anvendelse af tilmeldingsblanket med oplysninger om den uddannelsessøgendes personnummer, beregning og opkrævning af betaling, betalingsfrister samt offentliggørelse af taksterne.

Der vil blive fastsat regler for kommunalbestyrelsens tilmelding af unge under 18 år til almen voksenuddannelse, herunder med krav om anvendelse af en standardtilmeldingsblanket. Uddannelsesinstitutionen skal ved tilmeldingen have oplyst den uddannelsessøgendes personnummer af kommunalbestyrelsen. Der vil blive fastsat regler om, at beregningen sker ud fra enhedstaksten fastsat på finansloven, og at opgørelsen af årskursister sker efter samme regler, som gælder for ordinære årskursister.

Betalingsfristen aftales mellem uddannelsesinstitutionen og kommunalbestyrelsen i forbindelse med tilmeldingen til uddannelsesforløbet. Det vil dog blive fastsat, at betalingsfristen ikke kan være senere end en måned efter den tilskudsudløsende tælleddag, der efter de gældende principper falder, når kursisten har gennemført 20 pct. af undervisningen. Enhedstaksten vil blive offentliggjort på Undervisningsministeriets hjemmeside i takstkataloget.

Regler om institutionernes indberetning af aktivitet omfattet af ordningen vil blive fastsat i henhold til 54, stk. 1, i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Til nr. 2

Der foreslås en præcisering af momskompensationsbestemmelsen med hensyn til udbetaling af momskompensation til institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. for udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms, som institutionerne afholder ved køb af varer og tjenesteydelser, til hvilke der ydes statslige tilskud efter loven.

Efter den gældende affattelse omfatter § 36 kun tilskud efter § 30 i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., hvilket betyder, at fx forsøg og udviklingsaktivi-

teter og kostafdelinger, hvortil der ydes tilskud efter §§ 31 og 33, ikke er omfattet af momskompensationsordningen. Forslaget indebærer, at alle aktiviteter, hvortil der ydes statslige tilskud efter loven, vil blive omfattet af ordningen. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 32, stk. 4, med hensyn til ikrafttrædelse.

Det foreslåede stk. 3 er en videreførelse af den gældende bemyndigelse i § 36, 2. pkt. Det præciseres dog, at det kan besluttes, at der etableres en aconto-ordning på samme måde som fx i lov om professionshøjskoler for videregående uddannelse.

Til § 38

Til nr. 1

Ifølge produktionsskolelovens § 2, stk. 7, kan indtil 1/3 af undervisningstiden anvendes til undervisning, kurser og uddannelser, som er oprettet ved eller i medfør af en uddannelseslov. Sådan undervisningstid finansieres enten ved, at produktionsskolen afholder udgiften eller ved, at produktionsskoledeltageren indgår i den pågældende undervisnings almindelige finansieringsgrundlag. Afholder produktionsskolen udgiften, indgår undervisningen i produktionsskolens tilskudsberegning.

Forslaget forhindrer, at staten via produktionsskolelovens § 2, stk. 7, finansierer undervisning, som det i øvrigt er en kommunal opgave at finansiere. Finansieringen af almen voksenuddannelse for produktionsskoleelever, der er under 18 år, følger hermed samme regler, herunder om kommunal finansiering, som for øvrige kursister der er under 18 år. Tilsvarende gælder for produktionsskoleelever, der fx følger enkeltfagsundervisning i den kommunale ungdomsskole.

Til nr. 2

I henhold til produktionsskolelovens § 17, stk. 1, udbetaler produktionsskolerne en skoleydelse til de deltagere, der udløser statstilskud. Produktionsskoledeltagere, der følger undervisning efter § 2, stk. 7, får ikke udbetalt produktionsskoleydelse for den tid, de følger sådan undervisning, hvis produktionsskolen ikke afholder udgiften, jf. det til nr. 1 anførte.

Forslaget indebærer, at produktionsskoledeltagere, der følger undervisning efter § 2, stk. 7, får udbetalt skoleydelse, uanset om denne undervisning finansieres af produktionsskolen eller ej. Hermed får produktionsskoledeltagerne et øget incitament til at følge kompetencegivende undervisning under produktionsskoleforløbet.